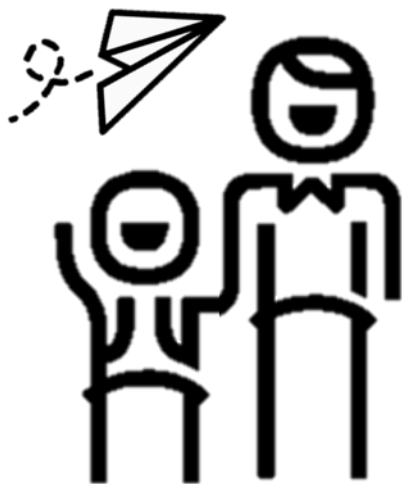

Activiteitenklapper

Ouders in

de Zomerschool

Colofon

Ouders in de Zomerschool is ontwikkeld in een samenwerking tussen Marijke Kaatee Onderwijs- & Taaladvies en ITTA UvA.

Dank

Stichting voor Kennis en sociale Cohesie (SKC)
Stichting Noordjes Kinderkunst

Het project is tot stand gekomen met een subsidie van Tel mee met Taal, het actieprogramma van de ministeries BZK, OCW, SZW en VWS.

Activiteitenoverzicht

Leeractiviteiten voor thuis	3
Appparade	7
Boekenpraat	9
Culturele gesprekken	11
Dobbelsteenlezen	13
Gatenkaraoke	15
Geheimschrift	17
Gespreksstarters ouders	19
Koelkastkaart	21
Leesbingo	23
Ludjus zungun	25
Rijmelarij	27
Thuis Rekenen	29
Van voorwerp naar verhaal	31
Wie of wat ben ik?	33
Woorden leren met apps	35
Woordenwedstrijd	37
Woordkalender	39
Woordslang	41
Effectieve communicatie tussen ouders en school	43
Communiceren met ouders in passende taal	45
Contract	47
Gespreksstarters ouders en leerkrachten	49
Kennismakingsbijeenkomst	51
Leerdoelen checklist	53
Nudging in de Zomerschool	55
Warme overdracht basisschool	57
Evaluatiebijeenkomst	59
Leeractiviteiten op school	61
Intakegesprek	63
Meeleesouders	65
Motivatatiebrief	67
Observatieles	69
Openingsbijeenkomst	73
Ouder en kind van de week	75
Ouderbijeenkomst rekenen	77
Ouderbijeenkomst taal	81

Ouderbijeenkomst voortgezet onderwijs	85
Ouderbuddy's	89
Ouders als deskundigen	91
Team ouder-kind	95
Weekafsluiting	97
Participatie op school	101
Deelnemen aan / begeleiden bij middagprogramma	103
Helpen bij de organisatie	107
Koffieochtend	109

Leeractiviteiten voor thuis

APPPARADE

Beschrijving

Er zijn leuke en leerzame apps beschikbaar die gericht zijn op de taalontwikkeling van kinderen. Ouders en kinderen kunnen thuis apps gebruiken en op die manier zijn zowel ouders als kinderen op een interactieve manier bezig met hun taalontwikkeling.

Doelen

- Ouders en kinderen zijn op een leuke en leerzame manier bezig met taalontwikkeling.
- Ouders oefenen met hun digitale vaardigheden.

Benodigheden

- Mobiele telefoon of tablet

Aandachtspunten

- Benadruk het samenspel tussen ouder en kind.
- Vertel ouders hoe ze de app kunnen introduceren bij hun kind.
- Leg uit hoe de ouders de app interactief kunnen gebruiken.

Hieronder vind je een aantal leuke apps die de taalontwikkeling van kind en ouder ontwikkelen.

1. Wordfeud

Met Wordfeud speel je het bordspel Scrabble op je telefoon of tablet. Alle spelers krijgen zeven letters en met die letters moet je een woord maken. Als je een woord hebt gelegd, moet de andere speler een woord leggen met zijn zeven letters. Het woord mag je niet los op het bord leggen. Het moet dus aan een ander woord op het bord plakken. Iedere letter is een aantal punten waard. Hoe langer je woord, hoe meer punten je verdient.

2. Snelweg Sprookjes

Deze app is leuk voor in de auto onderweg. De app bevat vier voorleesverhalen die beluisterd kunnen worden via het audiosysteem van de auto. De verhalen passen zich aan de route aan: elementen zoals tunnels, zendmasten, borden en molens worden in het verhaal opgenomen. De verhalen zijn ook interactief: de kinderen kunnen dus reageren op de verhalen.

3. Kees Komma

Deze app is geschikt voor kinderen die moeite hebben met lezen. Kinderen zien en horen fragmenten van een verhaal. In de geschreven tekst is een woord (of soms meerdere woorden) onleesbaar gemaakt, in de gesproken tekst is een ander woord weggepiept. De kinderen hebben deze twee woorden nodig om te weten welke ballonnen ze lek moeten prikken met Kees Komma. In de game zijn fragmenten uit drie kinderboeken verwerkt. Het spel is een eerste kennismaking met gesproken boeken voor kinderen van circa 8 tot 10 jaar. Door tegelijk te lezen en te luisteren met Kees Komma kunnen kinderen ervaren hoe leuk lezen kan zijn.

4. Ruzzle

In het spel Ruzzle krijg je een veld met letters te zien. Vervolgens moet je met deze letters een bestaand woord maken door de letters één voor één aan te raken. Hoe langer de woorden, hoe meer punten je verdient. Je speelt Ruzzle in drie rondes en je kunt tegen elkaar spelen.

BOEKENPRAAT

Beschrijving

Aan de hand van deze activiteit help je ouders bij het selecteren van geschikte leesboeken. Belangrijk is vooral dat kinderen plezier beleven aan het lezen van boeken. Ouders spelen hierbij een belangrijke rol spelen door zoveel mogelijk het leesgedrag thuis positief te bevorderen. Bij Boekenpraat gaat het niet om lezen om te leren voor school, maar om plezier te beleven aan lezen. Hiervoor is het nodig dat ouders goed weten wat hun kind interesseert om de juiste boeken te helpen kiezen. Door lezen als plezier te ervaren, zullen kinderen op een informele manier kunnen werken aan hun leesvaardigheid, vergroten van tekstbegrip en woordenschat.

Doelen

- Ouders ondersteunen bij het kiezen van geschikte boeken.
- Ouders handvatten bieden om het leesplezier thuis bij kinderen te bevorderen.

Benodigdheden

- Overzicht met boeken geschikt voor verschillende leeftijdscategorieën en (eventueel) gerangschikt naar onderwerp / thematiek.

Aandachtspunten

- Maak het zo concreet mogelijk voor ouders. Neem bijvoorbeeld een stapel boeken mee tijdens de bijeenkomst over taal die op dat moment populair zijn bij kinderen. Welke boeken dat zijn, kan goed aan de bibliotheek gevraagd worden.
- Wees je ervan bewust dat de letteraanduiding (A-D) van bibliotheekboeken te maken heeft met de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen die bij een bepaalde leeftijd hoort. Uiteraard gaat een leeftijdsindicatie ook gepaard met een bepaalde woordenschat, maar een A-boek kan soms qua taalgebruik moeilijker zijn dan een B-boek. Let hierop bij de keuze van je boek voor anderstalige kinderen die een taalachterstand in het Nederlands kunnen hebben.
- Kijk ook eens op <http://leesbevorderingindeklas.nl/tiplijsten/> voor boekentips.

VOORBEELD BOEKENPRAAT

1. Voorbeelden van thema's die ouders kunnen gebruiken om een goed boek uit te kiezen:
 - Avontuur
 - Dieren
 - Familie
 - Fantasie
 - Geschiedenis
 - Groter worden
 - Informatief
 - Lichaam
 - Seizoenen
 - Spanning
 - Sport en spel
 - Vriendschap
 - Vrije tijd
 - Wereld
 - Humor

2. Activiteiten die ouders kunnen ondernemen om het leesplezier thuis te bevorderen:
 - Vraag of het kind een stukje wil voorlezen.
 - Vraag of het kind kan navertellen wat er gebeurd is in een hoofdstuk.
 - Vraag of het kind wat zij/hij gelezen heeft, leuk vond. Vraag ook waarom wel / waarom niet.
 - Vraag aan het kind welke personages zij/hij leuk vindt en welke juist stom, en waarom.
 - Als een boek over eigentijdse onderwerpen gaat (bijvoorbeeld een boek over dieren, familie, vrije tijd, het lichaam), probeer dan verbanden met de huidige leefwereld te leggen. Als een boek over familie gaat, kunnen bijvoorbeeld verbanden worden gelegd met de eigen familie.

CULTURELE GESPREKKEN

Beschrijving

Het ondernemen van culturele activiteiten is goed voor de ontwikkeling van kinderen. Hun fantasie en creativiteit worden geprikkeld en bovendien zijn het activiteiten waardoor ouders heel snel in gesprek kunnen gaan met hun kinderen. Met vragen vooraf en vragen na afloop van de activiteit kunnen ouders deze gesprekken gemakkelijk starten.

Denk bijvoorbeeld aan activiteiten zoals een bezoek aan kindvriendelijke musea zoals Nemo en het Scheepvaartmuseum. Ook het bezoek aan kindertheatervoorstellingen is een goede mogelijkheid. In grotere steden zijn vaak theaters die zich speciaal op kinderen richten en in middelgrote steden nemen schouwburgen vaak kindervoorstellingen op in hun programmering. Tot slot zijn er diverse culturele evenementen die geschikt zijn voor kinderen, denk bijvoorbeeld aan kinderfestivals.

Doelen

- De fantasie en creativiteit van kinderen worden geprikkeld.
- Ouders krijgen een laagdrempelige manier aangereikt om met hun kinderen in gesprek te gaan.

Benodigheden

- Overzicht van culturele activiteiten die kinderen en ouders samen kunnen ondernemen.

Aandachtspunten

De toegangsprijs kan vaak een drempel zijn om een culturele activiteit te bezoeken, maar vaak is er korting mogelijk als ouders een stadspas o.i.d. hebben. Het is goed om hen hier op te wijzen.

VOORBEELD

Hieronder volgt een aantal voorbeeldvragen die ouders kunnen stellen aan hun kinderen om zo een gesprek te kunnen starten vooraf aan en na afloop van een theaterbezoek.

Voor de voorstelling

- Waar wil je graag naar toe?
- Waar denk je aan als je de titel van het stuk leest? Waar denk je dat het over gaat?
- Denk je dat het een grappig stuk is, of juist spannend? Waarom?

Na de voorstelling

- Wat vond je van de show? Waarom?
- Wie van de personages vond je het leukst? Waarom?
- Wie van de personages vond je het stomst? Waarom?
- Wie van de personages zou je willen zijn? Waarom?
- Waar ging het verhaal over?
- Wat vond je het leukste, het spannendste of het gekste deel van het stuk?
- Zou jij hetzelfde hebben gedaan als een van de andere personages uit het verhaal? Waarom?
- Als je het einde van het verhaal zou mogen veranderen: wat zou jouw einde zijn?

DOBBELSTEENLEZEN

Beschrijving

Dit spel is leuk om te doen als ouders samen met hun kinderen gaan lezen. De activiteit stimuleert de aandacht voor boeken en maakt het pakken en lezen van een boek laagdrempelig. Bovendien werken ouders en kinderen samen aan lezen in deze opdracht. De uitspraak is niet zo heel belangrijk, wel of ouders en kinderen begrepen hebben wat er gelezen is tijdens het spel. Dit kunnen ze na afloop met elkaar bespreken.

Afhankelijk van het aantal ogen er gegooid is, moet er een andere manier van lezen worden uitgevoerd. Activiteiten kunnen bijvoorbeeld zijn: om en om een zin lezen, of om en om een woord lezen (zie bij voorbeeld voor 6 activiteiten per gooibeurt).

Doelen

- Ouders en kinderen werken samen aan (hardop) lezen.

Benodigdheden

- Dobbelsteen
- Boek

Aandachtspunten

- Van tevoren moeten ouder en kind afspreken hoelang ze de manier van lezen doen, bijvoorbeeld 5 regels of een hele bladzijde.
- Bij laagtaalvaardige ouders is om en om een woord lezen, en de klinkers vervangen wellicht te lastig. De focus ligt dan te veel op het goed verklanken van de woorden en de aandacht voor interactie tussen ouder en kind en het begrip van het verhaal gaan dan verloren. Pas in dat geval de regels aan.

VOORBEELD

Hieronder staan 6 manieren van lezen die bij iedere gooi van een dobbelsteen passen.

- 1: Lees op een bijzondere plek in huis.
- 2: Lees om en om een woord (*)
- 3: Lees om en om een zin
- 4: Lees tegelijkertijd hardop
- 5: Vervang iedere klinker met de korte 'a' (*)
- 6: Vervang iedere klinker met de korte 'e' (*)

GATENKARAOKE

Beschrijving

Bij deze activiteit zingen ouders en kinderen het hoogste lied. Met Gatenkaraoke wordt de luistervaardigheid versterkt en oefenen ouders en kind met uitspraak en intonatie.

Ouders en kinderen zetten hun favoriete nummer op. En een van de spelers draait gedurende het lied het volume uit, terwijl iedereen blijft doorzingen. Zingt iedereen nog op het goede moment als het volume weer aan gaat?

Staat er binnen de Zomerschool een lied of thema centraal? Stimuleer ouders om hiermee de Gatenkaraoke eens uit te voeren.

Doelen

- Ouders en kinderen versterken hun luistervaardigheid.
- Ouders en kinderen oefenen met uitspraak en intonatie.
- Ouders en kinderen trainen hun geheugen.
- Ouders leren over de muziek en artiesten waar kinderen graag naar luisteren.

Benodigdheden

Liedjes en apparatuur om de liedjes mee af te spelen (telefoon, radio, cd-speler)

Aandachtspunten

- Spoor ouders aan deze activiteit uit te voeren met Nederlandstalige liedjes zodat ouders en kinderen aan hun Nederlandse taalvaardigheid te werken.
- Voor laagtaalvaardige ouders is het natuurlijk lastig om Nederlandse liedjes te zingen. Dan is het ook prima als ouders en kinderen liedjes in de eigentaal zingen.

VOORBEELD

Hieronder staat een aantal leuke Nederlandstalige liedjes die ouders en kinderen thuis zouden kunnen zingen:

- *Ik heb zo waanzinnig gedroomd*
- *Bananenlied*
- *De Droomboom*
- *Op een onbewoond eiland*
- ...
- ...
- ...

GEHEIMSCHRIFT

Beschrijving

Ouder en kind schrijven elkaar korte berichtjes in geheimschrift. Op deze manier oefenen ze op een speelse wijze aan hun lees-, schrijf- en spellingsvaardigheden.

Stimuleer om er een leuk spel van te maken. Tip ouders bijvoorbeeld om op verschillende plekken in huis voor elkaar post-its te plakken met geheime berichten. Kinderen zouden ook kort iets over hun dag of week op de Zomerschool in geheimtaal kunnen opschrijven, dat de ouders of andere gezinsleden moeten ontcijferen.

Doelen

- Ouders en kinderen werken aan schrijf- en leesvaardigheid (decoderen).
- Ouders en kinderen oefenen met letters en spellingsvaardigheid.

Benodigheden

Pen en papier, eventueel post-its of telefoon

Aandachtspunten

- Let op: deze activiteit is wellicht minder geschikt voor laagtaalvaardige ouders.
- Bij deze activiteit kunnen ouders eenvoudig variëren in de moeilijkheid (door maar één of juist meerdere letters te veranderen) en op die manier ook jongere of oudere kinderen betrekken.
- Het is ook mogelijk om deze activiteit digitaal uit te voeren: ouder en kind sturen elkaar dan bijvoorbeeld WhatsApp-berichtjes in geheimtaal.

VOORBEELD

Voorbeelden van geheimschrift:

- Spiegelschrift: alle woorden worden achterstevoren geschreven
tafel > lefat
- Een klinker wordt vervangen voor een andere klinker, a wordt e
tafel > teful
e wordt u
- Alle letters krijgen een nummer, a wordt 1 en j wordt 10
tafel > 20 1 6 5 12
- De eerste of laatste letter van een woord schuift een plaats
tafel > uafel
op in het alfabet (a wordt b en f wordt g)
tafel > tafem
- Alle letters schuiven een plaats op in het alfabet
tafel > ufgbm

Originele tekst

Lieve mama, mag ik een koekje?

Tekst in geheimschrift – eenvoudig (spiegelschrift)

Eveil amam, gam ki nee ejkeek?

Tekst in geheimschrift – uitdagend (alle letters van een woord schuiven een plaats op)

Mjfwf nbnb, nbh jk ffo lpflkf?

GESPREKSSTARTERS OUDERS

Beschrijving

Het kan soms lastig zijn om een gesprek te starten met kinderen. Veelgehoorde reacties op belangstellende vragen over de dag zijn 'ja' of 'nee', maar ook 'weet ik niet' of 'gewoon' staan bovenaan de antwoordreacties. Om de interactie tussen ouder en kind te stimuleren zijn vragen als 'Hoe ging het vandaag op school?' of 'Wat heb je geleerd op school?' niet genoeg. In deze activiteit leren ouders hoe ze dat kunnen doen.

Doelen

- Ouders leren om hun gespreksvaardigheden te ontwikkelen.
- Ouders krijgen handvatten om met goede vragen een goed inhoudelijk gesprek te voeren over (de activiteiten op) school.

Benodigheden

- Geen

Aandachtspunten

- Het is goed om ouders te wijzen op het belang van **open** vragen, vragen die beginnen met *wat, wie, waarom, wanneer of hoe*. Met zulke vragen wordt een kind 'gedwongen' om wat meer te vertellen dan als zij/hij antwoord geeft op een **gesloten** vraag: dan is het antwoord vaak 'ja' of 'nee' en dan kan zij/hij stoppen met praten, want het antwoord is gegeven.
- Deze activiteit blijft beter hangen als ouders de vragen die in het voorbeeld staan, een keer oefenen in de vorm van een rollenspel. Dat kan als onderdeel van bijvoorbeeld een ouderbijeenkomst over taalontwikkeling, waarbij een leerkracht of een medewerker van de Zomerschool de leerling kan spelen!

VOORBEELD

Hieronder vind je een aantal uitdagende en originele vragen die ouders kunnen stellen aan hun kinderen.

- Wat was het leukste / stomste wat je vandaag op school hebt meegemaakt?
- Welk raar woord heb je vandaag gehoord? Waarom vond je dat raar?
- Wie is het grappigst in je klas? Waarom?
- Wat zou je vaker willen doen of willen leren op school?
- Met wie heb je in de pauze gespeeld?
- Als jij morgen de meester/juf mocht zijn, wat zou je dan doen?
- Toen ik op school zat, mochten we nooit praten in de klas als we sommen moesten maken. Wat gebeurt er bij jou als je praat met je klasgenoten?

Een aantal andere gespreksstarters hieronder is gericht op (de interesse voor) boeken. Ook hier zijn alle vragen open. Dit type vraag stimuleert een antwoord met inhoud, en geen ja / nee. (Zie ook de kaart Boekenpraat).

- Wat is het mooiste boek dat je gelezen hebt? Waarom?
- Wat is het stomste boek dat je gelezen hebt? Waarom?
- Waar gaat dit boek over?
- Over wie gaat het boek?
- Waar speelt het boek zich af?
- Wie in het boek vind je het leukst? Of het stomst? Waarom?

Ga voor meer voorbeelden van gespreksstarters naar

<https://www.oudersvanu.nl/kind/school/praten-over-school/>

KOELKASTKAART

Beschrijving

De koelkastkaart is een geplastificeerde kaart waarop het programma van de Zomerschool is weergegeven. De kaart bevat voorbeeldvragen die ouders thuis over de verschillende activiteiten kunnen stellen om zo met hun kind in gesprek te gaan over de Zomerschool. Ook bevat de kaart vragen die ouders aan leerkrachten kunnen stellen. Bijvoorbeeld om met leerkrachten te praten over de vorderingen van hun kind. Ouders kunnen de kaart op een zichtbare plek in huis hangen, bijvoorbeeld de koelkast.

Doelen

- Ouders hebben zicht op het programma en de aangeboden leeractiviteiten tijdens de Zomerschool.
- Ouders krijgen handvatten om met hun kind in gesprek gaan over het programma van de Zomerschool.
- Ouders kunnen met leerkrachten in gesprek gaan over het programma van de Zomerschool.

Benodigheden

- Programma van de Zomerschool
- Gespreksstarters, voorbeeldvragen

Aandachtspunten

Besprek met ouders hoe zij thuis in gesprek kunnen gaan met hun kind over bijvoorbeeld de Zomerschool. Dit kan bijvoorbeeld tijdens de opening van de Zomerschool gebeuren of tijdens het kennismakingsgesprek. Laat ouders gespreksmomenten bedenken en met elkaar vragen bespreken.

VOORBEELD

Week 1

Dag	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
8.45 - 12.00	Taal	Rekenen	Taal	Taal en Rekenen	VRIJ
13.00 – 15.30	Creatief	Sport	Film	Museum	VRIJ

Wat heb je geleerd over taal?

Wat vond je het leukst in het museum?
Waarom?

VRAAG

Week 2

Dag	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
8.45 - 12.00	Taal	Rekenen	Taal	Taal en Rekenen	VRIJ
13.00 – 15.30	Creatief	Sport	Film	Museum	VRIJ

VRAAG

Week 3

Welke film kijkt mijn kind? Waar de film over?

Dag	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
8.45 - 12.00	Taal	Rekenen	Taal	Taal en Rekenen	VRIJ
13.00 – 15.30	Creatief	Sport	Film	Museum	VRIJ

Wat heeft mijn kind geleerd?

Met wie heb je samengewerkt?
Hoe ging dat?

Kan je me iets over de film vertellen?

VRAAG

LEESBINGO

Beschrijving

Deze activiteit spoort kinderen aan om op zoveel mogelijk plaatsen en met zoveel mogelijk verschillende mensen te lezen, in plaats van alleen thuis op de bank of op school achter een tafel. Op deze manier wordt lezen uitdagender en niet alleen geassocieerd met school. Het spelelement van bingo spoort kinderen aan om de hele kaart vol te krijgen en laat hen zo kennis maken met heel andere manieren van lezen.

Doelen

- Het leesplezier van kinderen bevorderen door lezen te associëren met andere plaatsen dan alleen school.
- Kinderen maken op een speelse manier 'leeskilometers' in boeken die ze wellicht anders niet zouden lezen.

Benodigheden

- Leesbingokaart

Aandachtspunten

- Ouders kunnen actief meedoen met de onderdelen van de bingokaart. Zo kunnen ze helpen in het opzoeken van een bepaald soort boeken, of ze kunnen erbij zijn als een kind een onderdeel uitvoert. Na het voltooien van een activiteit kunnen ouders dan bijvoorbeeld een krul zetten bij een onderdeel.
- Zien lezen doet lezen: ouders hebben een voorbeeldfunctie. Kinderen imiteren het gedrag van hun ouders. Stimuleer ouders om met hun kind samen te werken aan het volmaken van de bingokaart.
- Vertel ouders de bingokaart op een zichtbare plek thuis op te hangen. Zo op die manier zijn de vorderingen op de kaart altijd zichtbaar en is er sneller motivatie om de kaart vol te krijgen.

VOORBEELD

BINGO

Naam:
 Ik lees ...

in een sprookjesboek	in de auto of bus	een stripboek	hardop
5 / 10 / 15 minuten	5 / 10 / 15 minuten	5 / 10 / 15 minuten	5 / 10 / 15 minuten
in bed	uit een grappig boek	op een gekke plek	een boek met mooie plaatjes
5 / 10 / 15 minuten	5 / 10 / 15 minuten	5 / 10 / 15 minuten	5 / 10 / 15 minuten
een prentenboek	in het bos of park	bij het zwembad	fluisterend
5 / 10 / 15 minuten	5 / 10 / 15 minuten	5 / 10 / 15 minuten	5 / 10 / 15 minuten
met muziek aan	een spannend boek	in het gras	als het donker is
5 / 10 / 15 minuten	5 / 10 / 15 minuten	5 / 10 / 15 minuten	5 / 10 / 15 minuten

LUDJUS ZUNGUN

Beschrijving

Ouder en kind zingen samen een lied, waarbij ze alle klinkers vervangen door één andere klinker. Op die manier leren ze op een speelse manier om de verschillende klinkers te onderscheiden.

Vooraf spreken ouders en kinderen af welke klinkers vervangen wordt. Wie het langst kan blijven zingen zonder te lachen, heeft gewonnen. Staat er binnen de Zomerschool een bepaald lied centraal? Spoor ouders aan om hiermee deze activiteit eens uit te voeren.

Doelen

- Ouders en kinderen leren het verschil tussen klinkers en medeklinkers.
- Ouders en kinderen hebben een leuke ervaring met taal.

Benodigdheden

- Een computer of cd-speler om het liedje eerst te beluisteren.
- De uitgeschreven tekst van het liedje.
- Voor sommige ouders of kinderen kan het fijn zijn om het liedje eerst uit te schrijven.

Aandachtspunten

- Let op: deze activiteit is wellicht lastig voor laagtaalvaardige ouders. Voor deze doelgroep is het al hartstikke goed en leuk als er thuis liedjes gezongen worden, of dat nu in het Nederlands is of in de eigen moedertaal.
- Bij het vervangen van de klinkers is het zinvol om een Nederlandstalig liedje te kiezen i.v.m. de uitspraak.

VOORBEELD

Gewone versie

Dikkertje Dap, klom op de trap

's Morgens vroeg om kwart over zeven

Om de giraf een klontje te geven

Dag giraf, zei Dikkertje Dap

Weet je wat ik heb gekregen

Rode laarsjes voor de regen

't Is toch niet waar? zei de giraf

Dikkertje, Dikkertje, Dikkertje, Dikkertje

Ik sta paf

O-versie

Dokkortjo Dop,
klom op do trop

's Morgons vroeg om kwort
ovor zovon

Om do gorof oon klontjo to
govon

Dog gorof, zoo Dokkortjo
Dop

Woot jo wot ok hob
gokrogon

Rodo loorsjos voor do
rogon

't Os toch noot woor? Zoo
do gorof

Dokkortjo, Dokkortjo,
Dokkortjo, Dokkortjo

Ok sto pof

RIJMELARIJ

Beschrijving

Dit is een leuke activiteit om met het hele gezin uit te voeren. Ouders en kinderen breiden hun woordenschat uit en leren tegelijkertijd over de spelling en uitspraak van woorden. Bovendien wordt het bezig zijn met taal thuis op een leuke en ontspannen manier bevorderd.

Ouders en kinderen bedenken een klankcombinatie waarop steeds een nieuw woord verzonnen moet worden, bijvoorbeeld –eel, -at of –in.

Degene die het eerste woord bedenkt, gooit de bal naar iemand anders en die moet vervolgens een nieuw woord verzinnen. Degene die geen woord meer weet, mag een nieuwe klankcombinatie verzinnen.

Doelen

- Ouders en kinderen breiden hun woordenschat uit.
- Ouders en kinderen leren over de spelling en uitspraak van woorden.
- Het educatieve thuismilieu wordt op een natuurlijke en ontspannen manier versterkt door interactie tussen alle gezinsleden.

Benodigheden

- Bal

Aandachtspunten

- Sommige woorden eindigen met een bepaalde klank (paard → je hoort geen *d* maar een *t*), hier kun je ouders in de instructie op wijzen.
- Het is leuk en leerzaam om verschillende klanken te oefenen en daarbij onderscheid te maken tussen korte en lange klinkers.
- Woorden die met klinkers beginnen, zijn er niet zoveel. Het is daarom beter om met een medeklinker te beginnen als dat onderdeel wordt gespeeld.
- Het gaat erom dat iedereen kan meedoen. Als er jonge kinderen meedoen, dan kunnen de spelregels een beetje worden aangepast, bijvoorbeeld dat een woord vaker genoemd mag worden of dat het rijmwoord met een korte klank. Ook kunnen afspraken gemaakt worden over het inzetten van hulpmiddelen, zoals iets opzoeken op de telefoon of laptop.

VOORBEELD

1. Voorbeeld van rijmwoorden die eindigen op -al

Bal – dal – stal – hal – knal – voetbal - tennisbal

2. Voorbeeld van rijmwoorden die eindigen op -aal

Daal – paal – kaal - staal – sjaal – schaal - normaal - allemaal

3. Voorbeeld van rijmwoorden die beginnen met een -k.

Kop – klant – kopen – konijn - koffie

THUIS REKENEN

Beschrijving

Thuis rekenen is vooral bedoeld om kinderen op een ontspannen manier thuis met rekenen en wiskunde bezig te laten zijn. Op die manier wordt rekenen, dat erg abstract kan zijn voor kinderen, op een ontspannen manier gekoppeld aan alledaagse en/of leuke zaken thuis. De lijst met voorbeelden is heel goed uit te breiden en de verschillende rekenonderdelen in groep 7 kunnen prima gekoppeld worden aan een activiteit / thema van de Zomerschool in een bepaalde week.

Doelen

- Ouders en kinderen zijn samen op een speelse manier bezig met de rekenstof die aan de orde komt op de Zomerschool.
- Rekenen en wiskunde wordt op een ontspannen manier gekoppeld aan alledaagse en/of leuke zaken thuis.

Benodigheden

- Evt. rekenspellen en uitleg (zie Voorbeeld 4 op achterzijde).

Aandachtspunten

- Een rekenspel uit de lijst van Voorbeeld 4 kan heel leuk zijn om te doen, maar het is wel belangrijk dat ouders de spelhandleiding goed begrijpen.
- Overweeg om voor een aantal spellen een eenvoudige instructie te maken die ouders kunnen gebruiken als ze het spel thuis doen.
- Je kunt ook een spel kiezen en dit oefenen tijdens de ouderbijeenkomst over Rekenen (zie de groene kaart Ouderbijeenkomst Rekenen).

VOORBEELD

Hieronder staan enkele voorbeelden van rekenactiviteiten om thuis te doen.

1. Verhoudingen en percentages – Taart bakken

Ga samen een taart bakken en bedenk vragen met verhoudingen en percentages over de ingrediënten:

200 g boter, 200 g witte basterdsuiker, 400 g zelfrijzend bakmeel, 8 g vanillesuiker, 1,5 kg zoetzure appels en 75 g kristalsuiker.

Vragen hierbij kunnen zijn:

- Wat is de verhouding basterdsuiker / kristalsuiker in de taart?
- Hoeveel procent appels bevat de taart?
- Hoeveel procent boter zit er in de taart?
- Wat is het percentage suiker in **twee** taarten?

2. Oppervlaktes en inhoud berekenen – Hoe groot is het huis?

Laat het kind de oppervlakte en inhoud van het huis berekenen. Dit kan bijvoorbeeld per kamer: hoe lang, breed en hoog zijn de slaapkamer, de woonkamer en de keuken? In de keuken: wat neem je wel en niet mee? Alleen de vloer in de keuken, of ook het oppervlak van het aanrecht?

- Als de inhoud bekend is: hoeveel is dat in dm³ of liters? Hoeveel verhuisdozen kun je bijvoorbeeld in het huis opslaan?
- *Variaties*: laat het kind de huurprijs per vierkante meter uitrekenen. Is dat veel? Hoeveel huur moet zij/hij betalen voor haar/zijn eigen slaapkamer?

Benodigdheden: duimstok of een meetlint. (Laat dit aan de ouders zien, zodat ze weten hoe het eruit ziet.)

3. Rekenspellen

Op <http://rekenspel.slo.nl/rekenspellen/perleerjaar/groep7/> staat een serie spellen die leuk zijn om met het hele gezin te spelen. Op deze site staat ook per spel aangegeven welk rekendomein geoefend wordt. Een andere leuk rekenspel is te vinden op <https://www.formulagames.eu/>. Zorg voor een showtafel met spellen die ouders kunnen kopen bij voordeelsupermarkten zoals Big Bazaar of Action. Orden de spellen op de tafel naar leeftijd.

VAN VOORWERP NAAR VERHAAL

Beschrijving

Met deze activiteit leren kinderen om te associëren, woorden aan elkaar te verbinden en breiden hun woordenschat uit. Ze oefenen hun spreekvaardigheid en ze leren een verhaal vertellen. Deze activiteit kunnen ouders en kinderen uitvoeren aan de hand van eigen ervaringen of met een zelf verzonnen verhaal.

Eigen ervaring

Kinderen en ouders vertellen over een voorwerp waaraan een ‘echt’ verhaal vastzit, bijvoorbeeld een horloge van een (groot)ouder dat op een bijzondere plaats gekocht is of op een bijzondere manier verkregen is. Een verhaal zonder een voorwerp mag natuurlijk ook. Een bijzondere gebeurtenis in de familie is een uitstekend aanknopingspunt om over te vertellen, voor zowel ouders als kinderen.

** Zelf bedenken*

Kinderen en/ ouders kiezen thuis een voorwerp uit, dit kan van alles zijn. Bij dit voorwerp bedenken ze, al associërend, een verhaal. Dit verhaal kan een fantasieverhaal zijn (bijvoorbeeld een bolle lamp die veel te dik is geworden, op dieet moet en daarom minder stroom mag eten). Wat ook goed kan, is dat het kiezen van het voorwerp gekoppeld wordt aan een thema dat op dat moment aan de orde komt op de Zomerschool.

Doelen

- Het leren associëren, woorden aan elkaar verbinden en de woordenschat uitbreiden.
- Spreekvaardigheid oefenen en het leren vertellen van verhalen.

Benodigdheden

- Een te kiezen voorwerp

Aandachtspunten

- Bespreek met ouders hoe zij deze activiteit thuis kunnen doen: het kind het voorwerp laten kiezen en vertellen of samen een verhaal maken.

VOORBEELD

1. Het kind kiest een lamp als voorwerp en probeert verschillende **kenmerken** op te noemen:

groot, klein, bol, metaal, kleur, etc.

Met deze kenmerken kan een verhaal worden gemaakt, waarbij alles mag en niets fout is. De lamp kan bijvoorbeeld ontevreden zijn over zijn kleur, of vinden dat hij te dik is, of juist te mager. Ook kan het een echt verhaal zijn: bijvoorbeeld een ouder die de lamp gekregen heeft van een van haar/zijn ouders.

2. De kinderen **verzinnen** een naam bij een voorwerp dat ze niet kennen. Of ze verzinnen een **nieuwe naam** voor een voorwerp dat ze al kennen. Dat laatste kan door eerst woorden te verzinnen bij het voorwerp waarmee ze het wel kennen. Voor 'lamp' zouden dat bijvoorbeeld 'lichtbol' of 'ster in een glas' kunnen zijn.
3. Kinderen bedenken **andere voorwerpen** die bij het uitgekozen voorwerp horen. Bij een lamp horen bijvoorbeeld *de zon, lucifers en kaarsen*. Met deze voorwerpen kan een verhaal gemaakt worden, bijvoorbeeld een verhaal over wie het meeste licht kan geven.
4. Een verhaal kan ook als **raadsel** gepresenteerd worden aan de klas. Dat kan door het voorwerp onder een doek te leggen en dan het voorwerp zo nauwkeurig mogelijk te beschrijven. Het beschrijven kan thuis geoefend worden: welke dingen vertel je aan de klas, en welke juist niet omdat het anders te gemakkelijk wordt? De leraar kan, om het makkelijker te maken, tegelijkertijd het voorwerp op het bord tekenen.

WIE OF WAT BEN IK?

Beschrijving

Dit is een leuke activiteit voor kinderen en ouders om te oefenen met het stellen van vragen. Het hele gezin is betrokken bij het uitvoeren ervan en bovendien zien ouders wat hun kinderen geleerd hebben op de Zomerschool. De activiteit is op twee manieren uit te voeren: met het bordspel of met een kaartje op je hoofd.

Bordspel

Het bordspel 'Wie ben ik?' is een uitstekende manier om te oefenen met het vragen naar uiterlijke kenmerken van personen met visuele ondersteuning.

Het spel speel je met twee teams. Ieder team kiest één van de 30/40 personen die staan afgebeeld. Het is de bedoeling dat het eerste team raadt wie het tweede team gekozen heeft d.m.v. van het stellen van vragen (bijvoorbeeld 'heeft hij/zij een snor?').

* Kaartje op je hoofd

Deze variant is iets ingewikkelder omdat hier geen visuele ondersteuning is om vragen bij te bedenken. Iedereen schrijft de naam van een beroemd persoon of een voorwerp op een kaartje. Alle spelers plakken het kaartje op het voorhoofd van een ander. Om het kind dat op de Zomerschool zit extra in het zonnetje te zetten, kun je er ook voor kiezen dat hij of zij de namen kiest. Iedereen stelt om de beurt een vraag om erachter te komen wie of wat hij/zij op haar voorhoofd geplakt heeft.

Ouders en kinderen kunnen het thema afbakenen, bijvoorbeeld door alleen te kiezen voor voetballers, beroemde mensen, alleen uit Nederland of ook daarbuiten. Het is leuk en leerzaam om een thema te kiezen dat in de Zomerschool centraal staat, bijvoorbeeld beroemde uitvinders, kunstenaars, de gouden eeuw of politiek. Je kunt ook een variant *Wat ben ik?* doen. Bijvoorbeeld met uitvindingen, voertuigen, dieren of andere onderwerpen.

Doelen

- Ouders en kinderen oefenen met vragen stellen binnen een bepaald thema.
- Ouders zien wat hun kinderen geleerd hebben op de Zomerschool.
- Ouders en kinderen leren aanvullende informatie over de personen.

Benodigdheden

- Het bordspel *Wie ben ik?*
- Kaartjes of post-its

Aandachtspunten

- Let op: de variant 'Kaartje op je hoofd' is uitdagender en wellicht geschikter voor meer taalvaardige ouders / kinderen.
- Het gaat erom dat iedereen kan meedoen. Als er jonge kinderen meedoen, let dan op dat iedereen de persoon kent (en kan lezen)
- Spreek af of je alleen ja-nee vragen of ook open vragen mag stellen.

WOORDEN LEREN MET APPS

Beschrijving

Met speciale waarmee ouders en kinderen de woordenschat die op de Zomerschool wordt aangeboden, op een speelse manier thuis kunnen oefenen. Op die manier oefenen de kinderen de woorden een aantal keer extra, waardoor ze ze beter onthouden. Bovendien zijn ouders en kinderen samen bezig met taalontwikkeling en oefenen ze hun digitale vaardigheden.

Doelen

- Kinderen oefenen de woordenschat extra waardoor ze ze beter onthouden.
- Ouders en kinderen zijn op een leuke en leerzame manier bezig met taalontwikkeling.
- Ouders oefenen met hun digitale vaardigheden.

Benodigdheden

- Mobiele telefoon of tablet

Aandachtspunten

- Vertel ouders hoe ze de app kunnen introduceren bij hun kind.
- Leg uit hoe de ouders de app interactief kunnen gebruiken, dus niet alleen kinderen erachter zetten en hen laten spelen, maar samen.

Hieronder vind je een aantal apps waarmee de woorden die aangeboden worden in de Zomerschool, geoefend kunnen worden.

1. WRTS

WRTS is een prima app om woordjes te leren. Je kunt gemakkelijk zelf lijsten invoeren. Er zijn veel overhoormogelijkheden: puzzel, spelling, dictée, intoetsen, het zien van de eerste letter, in gedachten het antwoord geven. Ook zijn er allerlei opties waarop WRTS kan letten tijdens het overhoren: leestekens, accenten, hoofdletters, uitgebreid overhoren (overhoren tot je alles goed hebt).

2. Quizlet

Quizlet is een leuke app om woordjes mee te leren. Woordjes invoeren met woordlijsten gaat heel gemakkelijk en je kunt op verschillende manieren de woordjes leren. Dat gaat soms met spelletjes (bijvoorbeeld het spel dat je woorden moet intypen voordat asteroïden de aarde raken). Dat maakt het leren leuk.

3. Cram

Dit is een app waarin je woordjes leert met behulp van kaarten die je om kunt draaien door te swipen. Je kunt zelf lijsten inladen. Het is een gebruiksvriendelijke app en hij werkt ook offline. In de 'memorize' optie gaan de woordjes die je goed hebt, naar een tweede 'level'. Woordjes die je fout hebt, blijven in het eerste leven. Woorden die je in het tweede 'level' goed hebt, gaan naar het derde leven, etc. Zo leer je de moeilijke woorden automatisch nog een keer.

WOORDENWEDSTRIJD

Beschrijving

In deze activiteit maken ouders en kinderen zoveel mogelijk nieuwe woorden met de letters van een bestaand woord. Wie geen nieuw woord meer weet te bedenken is af.

Vergroot het competitie-element door meer punten te geven voor het aantal letters waaruit een woord bestaat: voor elke letter een punt. Wie maakt het langste woord?

Doelen

- Ouders en kinderen werken aan het vergroten van hun woordenschat.
- Ouders en kinderen oefenen met letters en spelling.
- Ouders en kinderen gaan met elkaar in gesprek door te spelen met taal.

Benodigheden

Pen en papier

Aandachtspunten

In de instructie kun je ouders tips geven voor het selecteren van het startwoord. Kies bijvoorbeeld een woord waarin veel verschillende letters voorkomen.

VOORBEELD WOORDENWEDSTRIJD

Maak zoveel mogelijk woorden met het woord *Zomerschool*

- ☀ zomer
- ☀ school
- ☀ mol
- ☀ moe
- ☀ rol
- ☀ cool
- ☀ roem
- ☀ roes
- ☀ rol
- ☀ moer
- ☀ zool
- ☀ roze

Andere woorden: koelkastmagneet, pannenkoekenrestaurant,
avondvierdaagse, koffiezetapparaat, herfstvakantie.

WOORDKALENDER

Beschrijving

De woordkalender is een handig hulpmiddel om abstracte woorden onder de aandacht te brengen die niet gemakkelijk met een afbeelding uitgelegd kunnen worden. Op iedere dag van de kalender kunnen een aantal woorden worden geplaatst, het liefst met drie verschillende voorbeeldzinnen zodat de context duidelijk wordt. De woordkalender kan op school worden gebruikt, maar kan ook zeker thuis worden opgehangen. Op die manier kunnen ouders en kinderen er ook thuis mee aan de slag.

Doelen

- Ouders en kinderen krijgen handvatten om abstracte woorden op een systematische manier te leren.

Benodigdheden

- Een in te vullen woordkalender
- Schooltaalwoordenlijst of de WAK

Aandachtspunten

- Als je met thematisch materiaal werkt, laat dan de woorden uit je materiaal terugkomen in de woordkalender.
- Check of de woorden die je selecteert voor de kalender, worden genoemd in de Schooltaalwoordenlijst of de WAK (Woordenlijst Amsterdamse Kinderen). Op die manier weet je zeker dat de woorden die je selecteert, belangrijke woorden zijn voor kinderen om aan het einde van de basisschoolperiode te beheersen.
- Stimuleer dat ouders iedere dag aan hun kinderen vragen welk woord er op de kalender staat en hoe ze dat woord hebben geleerd op school. Op die manier wordt de woordkalender ook thuis gebruikt en leren kinderen om de woorden uit te leggen. Oefen met ouders hoe ze de woorden terug kunnen laten komen in de gesprekjes die ze met hun kind hebben.
- Zet niet alleen zelfstandige naamwoorden in de kalender, maar gebruik ook werkwoorden, bijvoeglijke naamwoorden en bijwoorden. Vooral bijwoorden zijn vaak lastig en abstract, maar komen wel veel voor en zijn dus belangrijk voor de woordenschatontwikkeling.

VOORBEELD

Maandag – Over het algemeen

‘Ik vind rekenen over het algemeen leuk, maar decimale getallen vind ik stom.’

‘Over het algemeen zijn paarden leuke en rustige dieren, maar soms kan een paard wild zijn.’

Dinsdag – hooguit

‘Ik wil hooguit één appel eten. Twee appels vind ik te veel.’

‘Ik kan hooguit om 8.30 uur op school zijn. 8.00 is te vroeg.’

‘We kunnen nu hooguit twee weken op vakantie. Over drie weken moet ik weer werken.’

Woensdag - arriveren

‘Morgen arriveert mijn tante uit Den Haag op het centraal station. We halen haar op met de auto.’

‘Ik ben gisteren met het vliegtuig vanuit Amsterdam gearriveerd in Spanje.’

Donderdag – De instructeur

‘De instructeur leert mij hoe ik auto moet rijden.’

‘De instructeur legt uit wat ik moet doen en ze zegt het als ik iets fout doe.’

Vrijdag - comfortabel

‘De stoel is comfortabel: hij zit heerlijk en je hebt veel steun voor je rug.’

‘Wat een comfortabele jas! Hij is lekker groot en heel zacht van binnen.’

WOORDSLANG

Beschrijving

De Woordslang kun je met het hele gezin uitvoeren. Ouders en kinderen kiezen een thema, bijvoorbeeld dieren, voetballers, eten of plaatsnamen of een thema dat dit jaar tijdens de Zomerschool centraal staat.

Een speler start met een woord, de volgende noemt een woord met de letter waarmee het vorige woord eindigt. Zo ontstaat er een slang van woorden.

Een variatie kan zijn om alleen zoogdieren te noemen, of alleen groentes. Bij deze variaties kun je de regel dat een volgend woord met de laatste letter van het vorige woord moet beginnen, loslaten.

Doelen

- Ouders en kinderen leren nieuwe woorden binnen een bepaald thema.
- Ouders en kinderen leren over de spelling en uitspraak van woorden.
- Het hele gezin is betrokken bij het uitvoeren van de activiteit.

Benodigdheden

- Geen

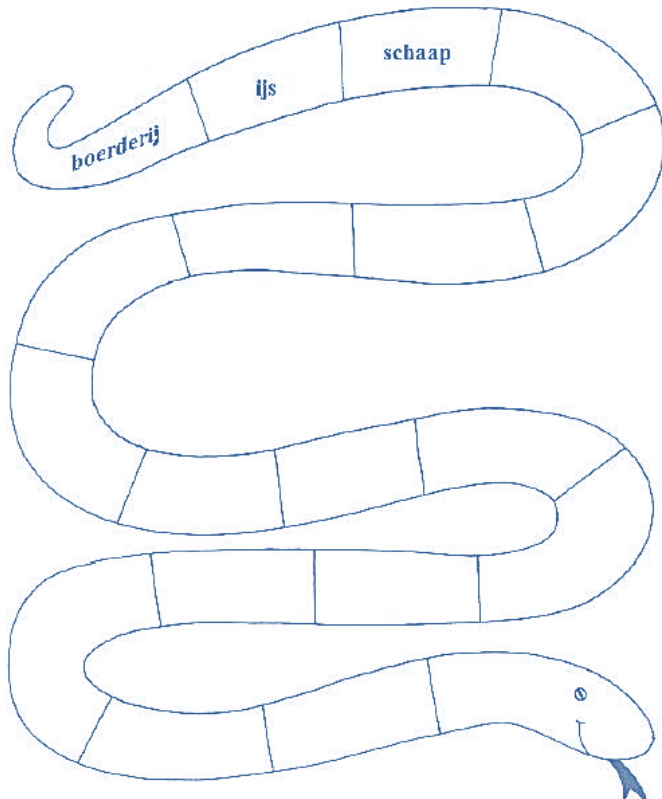
Aandachtspunten

- Sommige woorden eindigen met een bepaalde klank (paard: je hoort geen *d* maar een *t*), hier kun je laagtaalvaardige ouders in de instructie op wijzen.
- Het gaat erom dat iedereen kan meedoen. Spelen er jonge kinderen mee? Pas dan de spelregels een beetje aan. Bijvoorbeeld dat een woord vaker genoemd mag worden of dat je woorden kiest die binnen het thema passen, maar niet beginnen met de laatste letter van het vorige woord.
- Maak afspraken over het inzetten van hulpmiddelen, zoals iets opzoeken op de telefoon of laptop.

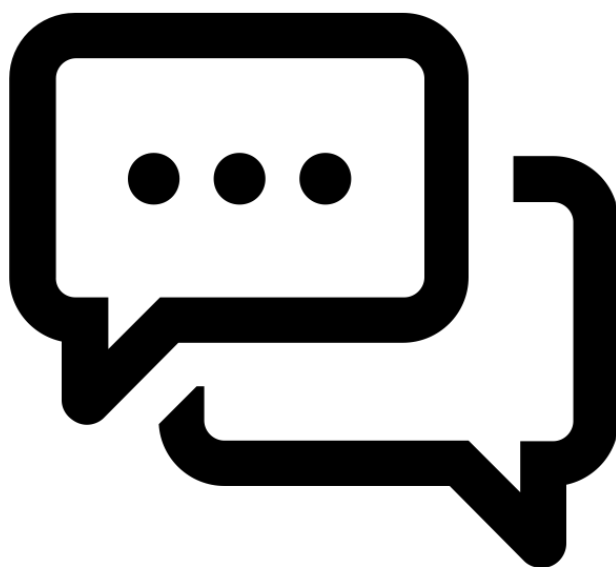
VOORBEELD

1. Voorbeeld van een woordslang thema **dieren**:
ezel – luipaard – dromedaris – slang – geit – tapir – reebok – ...
2. Voorbeeld van een woordslang thema **steden**:
Amsterdam – Maastricht – Tilburg – Groningen – Noordwijk – ...
3. Voorbeeld van een woordslang thema **eten**:
rijst – thee – ei – inktvis – sla – appel – limoen – noedels – ...
4. Voorbeeld van een woordslang thema **groentes**:
broccoli – bonen – paprika – tomaat – kool – linzen -
5. Voorbeeld van een woordslag bij het thema **vogels**:
Kraai – koolmees - mus - specht - vink – merel – parkiet – papegaai - ...

Effectieve communicatie tussen ouders en school

COMMUNICEREN MET OUDERS IN PASSENDE TAAL

Beschrijving

Sommige ouders, zowel Nederlandstalig als anderstalig, beschikken over een beperkt niveau van het Nederlands. Om deze ouders te bereiken, te informeren en te betrekken bij de Zomerschool is het van belang om op een passend niveau te communiceren.

Communiceren op een lager taalniveau houdt in dat je korte zinnen schrijft en elke zin maar één boodschap bevat. Let daarnaast op het woordgebruik: gebruik eenvoudige woorden.

Doelen

- Alle ouders bereiken, ook ouders met een lager taalniveau.

Benodigdheden

- Informatie en inhoud om te verspreiden
- Kanalen om de informatie te verspreiden

Aandachtspunten

Naast de werving op een lager taalniveau kun je overwegen om ouders in de eigen taal te informeren over de Zomerschool en de activiteiten.

VOORBEELD

INFORMATIE VOOR OUDERS MIJN KIND OP DE ZOMERSCHOOL

Uw kind gaat in de zomer naar de Zomerschool. Op de Zomerschool oefent uw kind extra met spelling, woordenschat en rekenen. Ook doet uw kind leuke creatieve en culturele activiteiten.

Er zijn ook bijeenkomsten voor u. Tijdens deze bijeenkomsten krijgt u informatie over school. U maakt kennis met andere ouders. U praat met elkaar over school. En u krijgt tips om uw kind te helpen.

U kunt uw kind helpen

Een kind leert veel op de Zomerschool. U kunt uw kind helpen. U kunt met uw kind praten over de Zomerschool. U kunt ook vragen stellen aan de Zomerschool.

Bijeenkomsten voor ouders

U krijgt informatie en tips over hoe u uw kind kunt helpen.

- Hoe kunt u uw kind helpen met **leren**?
- Hoe kunt u uw kind helpen met **spelling**, **woordenschat** of **rekenen**?
- Hoe kunt u met uw kind **praten over school**?
- Hoe werkt de **middelbare school**?

KOMT U OOK?

Er zijn [...] bijeenkomsten. Deze zijn op de [...]school. We beginnen op [...]

Tijd:

Plaats:

Geef u op bij/via [...]

CONTRACT

Beschrijving

Een contract tussen de ouders en de Zomerschool kan goed zijn om afspraken te maken waar leerlingen, ouders en de Zomerschool zich aan houden. Op die manier weten alle partijen waar ze zich aan verbinden, en staan de wensen en verwachtingen op papier.

Doelen

- Ouders en leerlingen weten wat er van hen verwacht wordt als zij deelnemen aan de Zomerschool.
- Alle partijen zijn op de hoogte dat deelname aan de Zomerschool vrijwillig is, maar niet vrijblijvend.

Benodigdheden

- Contract

Aandachtspunten

- Zorg ervoor dat de afspraken, wensen en verwachtingen duidelijk zijn voor iedereen. Grijp niet direct naar het contract als een afspraak niet wordt nageleefd. Ga eerst met ouders in gesprek om te bespreken waarom de afspraak niet is nageleefd.
- Formuleer een contract zo positief mogelijk zodat de nadruk komt te liggen op de afspraken en niet op de (negatieve) consequenties van het niet naleven ervan.

VOORBEELD

Hieronder vind je een voorbeeld van een contract dat kan worden gebruikt bij besluit tot deelname aan de Zomerschool.

Amsterdam, 12 mei 2019

In dit contract staan afspraken tussen de Zomerschool, de ouders en de leerlingen.

De Zomerschool

- De Zomerschool zorgt voor de lessen 's ochtends en de activiteiten 's middags.
- De Zomerschool laat leerlingen actief aan de lessen meedoen.
- De Zomerschool zorgt voor toetsen.
- De Zomerschool vraagt actief de inzet van ouders bij het lesprogramma.

De ouders

- De ouders zijn niet op vakantie tijdens de Zomerschool.
- De ouders komen naar de bijeenkomsten van de Zomerschool.
- De ouders helpen hun kinderen thuis actief met rekenen en taal.
- Ouders bellen de Zomerschool op als hun kind ziek is.

De leerling

- De leerling gaat naar alle lessen en activiteiten van de Zomerschool.
- De leerling doet actief mee tijdens op de Zomerschool.

Handtekening

De Zomerschool

De Ouders

De Leerling

GESPREKSSTARTERS OUDERS EN LEERKRACHTEN

Beschrijving

Hoe kunnen ouders in gesprek gaan met een leerkracht? Wat willen ze weten over hun kind, over haar/zijn gedrag, haar/zijn prestaties, of over de school? En hoe vragen ze dat vervolgens? Bij deze activiteit krijgen ouders handvatten om goede vragen te stellen tijdens bijvoorbeeld een gesprek met een leraar.

Doelen

- Ouders ontwikkelen hun gespreksvaardigheden.
- Ouders krijgen handvatten om met vragen stellen informatie te krijgen over de ontwikkeling van hun kinderen.
- Leerkrachten versterken hun communicatie met ouders.

Benodigdheden

- Geen

Aandachtspunten

Deze activiteit blijft beter hangen als ouders de vragen die in het voorbeeld staan, een keer oefenen in de vorm van een rollenspel. Dat kan goed als onderdeel van bijvoorbeeld een ouderbijeenkomst over de middelbare school, waar het contact tussen leerkrachten en ouders besproken wordt.

VOORBEELD

Hieronder vind je een aantal onderwerpen waarover ouders vragen kunnen stellen aan de leerkracht. Per onderwerp staat een aantal voorbeeldvragen uitgewerkt. De vragen zijn meestal **open**. Met dit type vragen krijgen de ouders meer informatie over hun kind en over wat zij kunnen doen om hun kind te ondersteunen.

- **Vorderingen**
 - Hoe doet mijn kind het bij rekenen / taal / wereldoriëntatie?
 - Als het niet goed gaat: waarom?
 - Hoe kan ik helpen?
 - Wat kan de school doen en wat kan mijn kind beter doen?
- **Gedrag van het kind**
 - Mijn kind is thuis nogal stil en zegt weinig. Hoe is zij/hij op school?
 - Mijn kind plant haar/zijn huiswerk niet zo goed. Hoe kan ik daarmee helpen?
- **Uitwisselen van ervaringen**
 - Ik vind het lastig om mijn kind thuis te helpen met rekenen. Heeft u tips voor me?
 - Mijn kind vindt hardop lezen lastig. Is dat op school ook zo?

Tips voor een effectief gesprek

1. Bedenk van tevoren wat je wilt vragen in een gesprek.
2. Probeer niet teveel vragen te stellen.
3. Probeer te bedenken dat een leerkracht wil samenwerken om je kind te begeleiden.

KENNISMAKINGSBIJEENKOMST

Beschrijving

Een kennismakingsbijeenkomst is een goede manier om leerkrachten, ouders en leerlingen kennis te laten maken met elkaar en de inhoud van het programma en de doelen van de Zomerschool. Bovendien kunnen ouders en leerlingen kennismaken met de blauwe activiteiten die de Zomerschool aanbiedt en kunnen ze deze alvast een keer doen onder begeleiding van een docent. Verder kan op deze bijeenkomst een persoonlijk gesprek met de leerkracht van de groep plaatsvinden.

Doelen

- Leerkrachten, ouders en leerlingen maken kennis met elkaar en de inhoud van het programma.
- Ouders en leerlingen maken kennis met de blauwe activiteiten die thuis uitgevoerd kunnen worden.

Benodigdheden

- Programma voor de bijeenkomst
- Benodigdheden voor de presentatie van het programma
- De betreffende blauwe kaarten om uit te leggen in de carrousel

Aandachtspunten

- Via de nieuwsbrieven en via de intakegesprekken kan de bijeenkomst worden aangekondigd.
- Als er ouders zijn die geen of weinig Nederlands spreken, kan het een overweging zijn om een tolk in te schakelen of dat ouders iemand meenemen die voor hen kan vertalen (bij voorkeur niet een van de eigen kinderen).

VOORBEELDPROGRAMMA

Hieronder vind je een voorbeeldprogramma voor een kennismakingsbijeenkomst.

Kennismakingsbijeenkomst De Zomerschool

10.00 – 10.30 uur	Ontvangst ouders en kinderen met koffie/thee/water. Informele kennismaking met de leerkrachten en de andere medewerkers.
10.30 – 11.00 uur	Presentatie ochtend- en middagprogramma van de Zomerschool. Alle leerkrachten presenteren het ochtendprogramma aan de hele groep. Het middagprogramma wordt door oud-leerlingdeelnemers van de Zomerschool gepresenteerd, d.m.v. een (foto)presentatie, een werkstuk of een filmpje.
11.00 – 11.30 uur	Introductie taal- en rekenactiviteiten voor thuis. In verschillende delen van de school / het lokaal kunnen ouders met hun kinderen in een carrousel langs vier of vijf verschillende tafels waar een leerkracht een activiteit van de blauwe kaart uitlegt. Ouders en kinderen krijgen de gelegenheid om iedere activiteit uit te proberen.
11.30 – 12.00 uur	Contract tekenen en afsluiting Alle ouders en leerlingen maken persoonlijk kennis met de leerkrachten van hun eigen groep en ondertekenen het contract.

LEERDOELEN CHECKLIST

Beschrijving

Om doelgericht en concreet te werk te gaan is het goed om vooraf aan de Zomerschool helder te hebben wat ouders en leerlingen willen bereiken met hun deelname aan de Zomerschool. Op die manier kan worden nagegaan of de leerdoelen aansluiten op de leerdoelen die de Zomerschool in gedachten heeft. Eventuele verschillen kunnen dan worden besproken en in een gesprek kom je tot overeenstemming over de leerdoelen. Gezamenlijk bepaal je de accenten, zodat de persoonlijke leerdoelen aansluiten bij de leerdoelen van de Zomerschool. Met behulp van deze checklist zorg je ervoor dat de neuzen dezelfde kant op wijzen.

Door vooraf de leerdoelen te bespreken, kun je na afloop van de Zomerschool (bijvoorbeeld in een evaluatiegesprek) gecheckt worden welke leerdoelen behaald zijn, welke niet en waarom wel / niet.

Doelen

- Ouders en leerlingen maken expliciet waarom zij willen deelnemen aan de Zomerschool.
- Leerkrachten krijgen inzicht in motivatie en doelen van ouders en leerlingen.
- Eventuele verschillen in leerdoelen kunnen worden besproken en bijgesteld.

Benodigdheden

- Leerdoelen checklist

Aandachtspunten

- De leerdoelen zijn bij ieder kind en iedere ouder verschillend. Met name bij anderstalige ouders en kinderen zijn andere leerdoelen van toepassing dan bij Nederlandstalige ouders en kinderen.
- Voor ouders zijn de doelen niet (altijd) expliciet gekoppeld aan een leeropbrengst, maar wel aan het participeren in verschillende soorten activiteiten, en het bevorderen van een educatief thuismilieu.

VOORBEELD

In de onderstaande lijst staat een aantal voorbeelden van leerdoelen voor zowel ouders als kinderen.

Leerlingen

Leerdoel Ik wil...	Hoe ging het? ☹️ 😐 😊	Wat doe je de volgende keer anders?
Meer woorden kennen		
Een nieuwsbericht voor de schoolkrant schrijven		
Een vlog maken over de Zomerschool		
Minimaal 3 boeken lezen		

Ouders

(Leer)doel Ik wil...	Hoe ging het? ☹️ 😐 😊	Wat doe je de volgende keer anders?
Aan minimaal 2 activiteiten op school deelnemen		
Minimaal 1 keer helpen bij de organisatie van een activiteit		
Minimaal 3 verschillende blauwe activiteiten thuis met mijn kind(eren) uitvoeren		
Minimaal 1 keer naar de koffieochtend gaan		

NUDGING IN DE ZOMERSCHOOL

Beschrijving

Nudging is het spreekwoordelijke 'duwtje in de goede richting' geven. Nudging gaat over het veranderen van de omgeving waardoor het gemakkelijk wordt om iets (nieuws) te doen. Nudging kan gerealiseerd worden door subtiele aanpassingen van de omgeving. Nudging is bijvoorbeeld stickers plakken in de vorm van voetstappen die leiden naar de trap om zo het trapgebruik te stimuleren, of in kantines fruit op ooghoogte plaatsen, terwijl je voor ongezondere snack moet bukken.

Nudging in de Zomerschool kan vooraf aan de Zomerschool om extra ouders of leerlingen te werven, of tijdens de Zomerschool om de (deelnemende) ouders te activeren in gesprek te gaan met hun kind. Denk aan korte nieuwsberichtjes, het opnemen van activiteiten in de schoolkalender of een stimulerende poster met een foto van een ouder die samen iets met het kind doet.

Doelen

- Ouders worden indirect geprikkeld om activiteiten met hun kind te ondernemen.
- Ouders ervaren een minder hoge drempel om aan de Zomerschool of andere activiteiten deel te nemen.
- De Zomerschool blijft gedurende het schooljaar op het netvlies van de leerkrachten en ouders.

Benodigdheden

- Afhankelijk van de wijze waarop *nudging* wordt ingezet.

Aandachtspunten

- Let op het taalgebruik als je talige nudges inzet; schrijf korte zinnen en gebruik eenvoudige woorden. Overweeg ook om berichten in andere talen aan te bieden.
- Houd taalniveau A2 (Europees Referentiekader) aan om ook laagtaalvaardige ouders te kunnen informeren, zowel in mondelinge als schriftelijke communicatie.

VOORBEELD

Hieronder staat een aantal voorbeelden van nudging in het kader van ouderbetrokkenheid.

- Neem de Zomerschool op in nieuwsberichten die vanuit school verspreid worden. Plaats bijvoorbeeld aan het begin van het schooljaar een berichtje over hoe de Zomerschool die zomer verlopen is, wat de leerlingen geleerd hebben of welke activiteiten ze gedaan hebben. Gedurende het jaar plaats je updates om te vermelden dat de Zomerschool gaat beginnen en laat je oud-leerlingen vertellen hoe leuk en leerzaam de Zomerschool is geweest.

Nieuwsbrief: De Zomerschool

Ook afgelopen zomervakantie hebben onze leerlingen weer meegedaan aan de Zomerschool! Drie weken lang heeft een aantal leerlingen uit groep 7 extra geoefend met lezen en rekenen, maar hebben we vooral ook veel leuke dingen gedaan. We hebben een speurtocht door de stad gedaan en veel nieuwe dingen over de geschiedenis van onze stad geleerd. Op de laatste dag was er een tentoonstelling van de leerlingen. Het was geweldig!

Leerling: *'Ik wil nu nog beter kunnen schrijven. Dan kan ik volgend jaar in de redactie van de Zomerschoolkrant!'*

- Stuur tijdens de Zomerschool de ouders gericht berichtjes (bijvoorbeeld via WhatsApp of de privé-Facebookgroep) die laten zien hoe leuk en/of leerzaam de activiteiten van de week of de dag zijn geweest. Bepaal of je dit op organisatieniveau wilt doen (meer gestandaardiseerde berichtjes), of op groeps- of leerlingniveau (meer persoonlijk). Doe dit dan alleen in de vorm van een update.

Vanmiddag heeft Bram het Van Gogh Museum bezocht. De leerlingen vonden **'De Slaapkamer'** het grappigste schilderij.

'Vandaag zijn we in het Scheepvaartmuseum: we leren veel over schepen!'

WARME OVERDRACHT BASISCHOOL

Beschrijving

Om de reguliere basisschool te informeren over wat de leerlingen hebben geleerd tijdens de Zomerschoolperiode, is het van belang te zorgen voor een warme overdracht. Draag de vorderingen van de leerling over, maar ook opvallende zaken: mogelijk heeft de leerling een nieuw talent ontdekt of bijzondere resultaten geboekt. Vertel over de hoogtepunten van het programma, maar ook de resultaten van toetsen. Tevens benoem je de manier waarop ouders betrokken zijn geweest.

Doel

- De basisschool van de leerling weet welke kennis en vaardigheden de leerling tijdens de Zomerschool heeft versterkt en/of opgedaan.
- De basisschool weet op welke manier de ouders van de leerling betrokken zijn geweest.

Benodigdheden

- Geen

Aandachtspunten

- Om de overdracht zo goed mogelijk te laten aansluiten met de basisschool, is het goed als de informatie in de mail concreet en toegespitst is op de individuele leerling. Op die manier kan de basisschool zoveel mogelijk nuttige informatie uit de mail halen.
- Door te beschrijven wat de betrokkenheid van de ouders is geweest, kan de basisschool in haar eigen samenwerking met ouders hierbij aansluiten.

VOORBEELD WARME OVERDRACHT

Hieronder vind je een voorbeeldbrief van een overdracht die naar de basisschool van de leerling kan worden gestuurd.

Amsterdam, 20 augustus 2019

Beste leerkracht van groep 8 van o.b.s. De Klimop,

Bart heeft meegedaan aan de Zomerschool en dat was een groot succes! In deze mail lichten we graag toe wat Bart allemaal gedaan heeft en wat zijn resultaten zijn.

- Bart heeft met veel plezier deelgenomen aan de middagactiviteiten van de Zomerschool. Hoogtepunten voor hem waren het bezoek aan het Scheepvaartmuseum, de speurtocht door de stad en het maken van live radio.
- Bart heeft zich **goed ontwikkeld op het gebied van schrijven**. De werkwoordspelling en het gebruik van ingebedde zinnen gaan steeds beter. Ook is zijn woordenschat toegenomen: de resultaten van de woordenschattoets waren goed.
- Barts ouders, Ria en Harry hebben **enthousiast meegedaan** met de activiteiten de Zomerschool. Ze zijn naar de bijeenkomsten voor ouders geweest die gingen over de taalontwikkeling van hun kind en het voorgezet onderwijs. Ook zijn ze begeleider geweest bij een bezoek aan het Scheepvaartmuseum.
- Ria en Harry vonden het lastiger om Bart **thuis te helpen met de taal- en rekenactiviteiten** omdat ze zelf niet lang naar school zijn geweest. Het Nederlands van Barts ouders is echter wel vooruit gegaan. Ook hebben ze nu contact met twee andere ouders die Ria en Harry onder andere helpen met het contact met de basisschool.

We hopen dat u met deze mail voldoende informatie hebt. Als u nog vragen heeft, kunt u gerust een reactie sturen op deze mail.

Met vriendelijke groet,
Marijke
De Zomerschool

EVALUATIEBIJENKOMST

Beschrijving

Het doel van een evaluatiebijeenkomst is om te achterhalen welke onderdelen van het ouderprogramma goed hebben gewerkt en wat minder goed heeft gewerkt. Op die manier krijgen ouders en school inzicht in hoe ze het programma een volgende editie eventueel kunnen aanpassen. Ook is de evaluatiebijeenkomst een prima moment om de leerdoelen nog eens te bespreken of de overdracht voor de basisschool door te nemen.

Doelen

- Ouders en school krijgen inzicht in wat goed gewerkt heeft en wat minder.
- De school heeft handvatten om het programma te verbeteren.

Benodigheden

- De opgestelde leerdoelen (voor iedere ouder / ieder ouderkoppel individueel)
- De overdracht voor de basisschool
- Programma

Aandachtspunten

- Stel gerichte vragen over de activiteiten, dus blijft niet te algemeen (bijvoorbeeld: 'wat vond u van de Zomerschool?'). Bijvoorbeeld: *wat kunnen we doen om de blauwe activiteiten nog beter onder de aandacht van de ouders te brengen?*

VOORBEELDPROGRAMMA

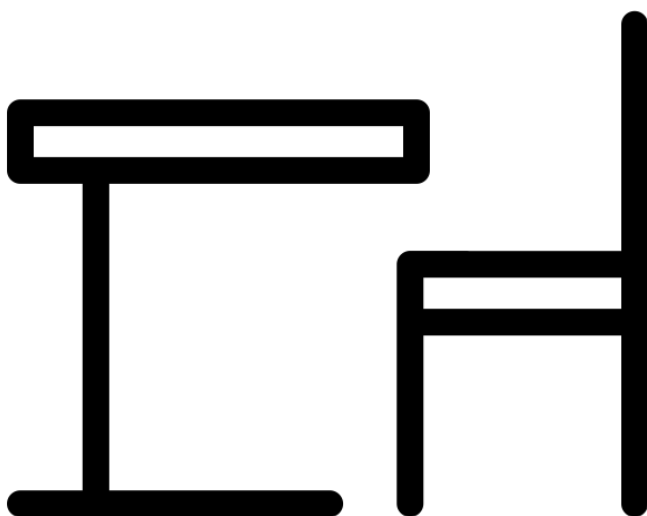

Programma evaluatie

Woensdag 24 augustus, 19.00 – 21.00 uur, buurtcentrum *De Wijk*

- 19.00 – 19.15 Welkom met koffie en thee
- 19.15 – 20.00 Gerichte vragen over het ouderprogramma
Werkvorm: placemat (<https://wij-leren.nl/cooperatieve-werkvormen-artikel.php>)
- 20.00 – 20.15 Pauze
- 20.15 – 20.45 Individuele bespreking leerdoelen
- welke doelen zijn behaald?
- welke doelen zijn niet behaald? Waarom niet?
- 20.45 – 21.00 Afsluiting: napraten met een drankje/hapje.

Leeractiviteiten op school

INTAKEGESPREK

Beschrijving

Tijdens het intakegesprek gaan leerkrachten, ouders en leerlingen in gesprek over de Zomerschool. Leerkrachten hebben persoonlijk contact met ouders en/of leerlingen en wisselen wensen en verwachtingen uit. Ook kunnen leerkrachten inzicht krijgen in de thuissituatie en leerdoelen van de leerlingen en ouders. Ze kunnen hier eventueel een contract tekenen waarin zij aangeven deel te nemen aan de Zomerschool. Als er een motivatiebrief geschreven is, kan hier in dit gesprek ook op ingegaan worden.

Doelen

- Ouders en leerlingen krijgen inzicht in de inhoud van het programma van de Zomerschool en weten wat er van hen verwacht wordt.
- Leerkrachten krijgen inzicht in de thuissituatie en leerdoelen van de individuele leerlingen.

Benodigheden

- Overzicht met punten die besproken kunnen worden.

Aandachtspunten

- Het is goed om van tevoren een agenda te hebben met punten die je wilt bespreken in het gesprek met ouders en leerlingen. Op die manier verloopt het gesprek gestructureerd en weten zowel jij, de ouders als de leerlingen waar ze aan toe zijn.
- Probeer bij een verschil van mening samen aan een oplossing te werken. Als ouders aangeven dat ze het lastig vinden om hun kinderen thuis te helpen met leeractiviteiten, dan is het voor hen zinvol om een ouderbuddy te vinden die de ouders hierbij helpt (zie groene kaart *Ouderbuddy's*).

VOORBEELD

Hieronder vind je een voorbeeld van een agenda met punten die besproken kunnen worden tijdens een intakegesprek.

Agenda intakegesprek

1. Welkom
2. Voorstellen
3. Uitleg over het programma van de Zomerschool
4. Wat verwacht de leerling van de Zomerschool?
5. Wat verwachten ouders van deelname aan het Zomerschool-programma?
6. Wat verwacht de school van deelname aan het Zomerschool-programma?
 - Aanwezigheid leerlingen
 - participatie ouders op school
 - participatie ouders met leeractiviteiten thuis
7. Communicatie tussen school en ouders
 - Nieuwsberichten
 - Facebookgroep
 - WhatsApp-groep
 - Contactgegevens voor vragen
8. Leerdoelen bespreken
9. Uitleg contract en contract tekenen
10. Nog andere vragen of opmerkingen?
11. Afsluiten

MEELEESOUDERS

Beschrijving

Ouders kunnen op school uitstekend helpen met lezen. Op die manier helpen ze actief mee aan de taalontwikkeling van hun kinderen, zeker als ze leren om dat op een interactieve manier te doen. Dan heeft het ook nog eens tot effect dat ouders de tools krijgen om thuis vervolgens ook interactief voor te lezen. Ook ouders die zelf niet zo goed kunnen lezen, kunnen ondersteuning bieden.

Doelen

- Ouders helpen actief mee aan de taalontwikkeling van hun kinderen.
- Ouders krijgen handvatten aangereikt om thuis interactief (voor) te lezen.

Benodigdheden

- Leesboek

Aandachtspunten

- **Let op!** deze activiteit is lastiger voor laagtaalvaardige ouders, want meelesen is natuurlijk pas mogelijk als ouders zelf geletterd zijn. Ouders die het lezen in het Nederlands lastig vinden, kunnen echter wel heel goed vragen stellen over het verhaal en de kinderen stimuleren te vertellen.
- Het (voor)lezen is vooral nuttig als het *interactief* gebeurt. Alleen erbij zitten en af en toe een woord verbeteren, heeft niet zoveel zin. Bij de voorbeelden hieronder staan verschillende mogelijkheden om het leesproces interactief te maken.
- Het is leuk om deze activiteit te combineren met een bezoek aan de bibliotheek. Leerlingen en ouders leren zo de bibliotheek kennen zodat ze er ook zelfstandig gebruik van kunnen maken.
- Het is belangrijk dat lezen als een leuke activiteit wordt ervaren door de leerlingen. Stimuleer ouders dan ook vooral aan om hun kinderen het boek te laten kiezen. Dit hoeft niet per se een fictieboek te zijn, ook stripboeken of informatieve boeken over bijvoorbeeld de ruimte of de natuur zijn goede boeken om samen te lezen.

VOORBEELD

Hieronder staan een aantal mogelijkheden en tips die je kunt gebruiken als ouders op school komen helpen met lezen.

1. Leesbingo (zie ook betreffende **blauwe** kaart). Deze kaart kan van thuis worden meegenomen of kan op school gebruikt worden.

2. Vragen stellen / gesprek aangaan over het boek dat gelezen wordt.

- Wie vind je het grappigste personage? Waarom?
- Wie vind je het saaiste personage? Waarom?
- Wat vond je het meest spannende hoofdstuk? Waarom?
- Wie van de personages zou je willen zijn?
- Als het boek zich in een andere tijd afspeelt: zou je in die tijd willen leven? Waarom wel / niet?

Een variant is om en om een stuk te lezen. Ouder en kind vertellen dan aan elkaar waar het betreffende stuk / pagina over ging.

3. Ingaan op moeilijke woorden volgens de *wacht-hint-prijs* methodiek.

- Als een ouder merkt dat een kind moeite heeft met de betekenis of uitspraak van een bepaald woord, dan is het verstandig om het niet meteen voor te zeggen (**wachten**).
- Als het kind het niet lukt om zich te verbeteren, geef dan een **hint** in de goede richting als het om de betekenis van het woord gaat (geef bijvoorbeeld een synoniem). Als het om de uitspraak gaat, kun je de goede uitspraak geven, met bijvoorbeeld rijmwoorden die hetzelfde klinken.
- Geef altijd een compliment als de betekenis wordt geraden of als een woord goed wordt uitgesproken (**prijs**).

MOTIVATIEBRIEF

Beschrijving

Het schrijven van een motivatiebrief geeft leerkrachten inzicht in wat de motivatie van ouders en leerlingen is om aan de Zomerschool mee te doen. Zo krijgen de leerkrachten van de Zomerschool tevens inzicht in (schoolse) taken waar de leerlingen moeite mee hebben. Ook geeft een motivatiebrief inzicht in de wensen en verwachtingen van zowel ouders als leerlingen met betrekking tot het programma van de Zomerschool. De motivatiebrief is ook een gespreksstarter, voor bijvoorbeeld het intakegesprek voorafgaand aan de Zomerschool.

Doelen

- Ouders en leerlingen maken expliciet waarom zij willen deelnemen aan de Zomerschool.
- Leerkrachten krijgen inzicht in motivatie van ouders en leerlingen.
- De neuzen staan dezelfde kant op en eventuele verschillen met betrekking tot wensen, verwachtingen en doelen kunnen nog worden besproken.

Benodigdheden

- Motivatiebrief van leerling of ouder

Aandachtspunten

- Het gaat erom dat de brief de mogelijkheden biedt voor een open gesprek tussen ouders, leerlingen en leerkrachten / medewerker over hun verwachtingen over de Zomerschool.
- Punten uit de motivatiebrief kunnen eventueel gebruikt worden om samen tot een contract te komen (zie uitwerking gele activiteit 'Contract').

VOORBEELD

Hieronder vind je een voorbeeld van een motivatiebrief die leerlingen of ouders zouden kunnen schrijven aan de Zomerschool.

Leerling

Beste juf of meester van de Zomerschool,

Ik wil graag naar de Zomerschool gaan. Ik weet nog niet alle woorden en ik vind schrijven soms moeilijk.

groetjes,
Bart
groep 7 De Klimop

Voorbeelditems om te bevragen:

- In het verlengde van woorden en schrijven: lezen. Hoe leest de leerling? Vindt hij het leuk / niet leuk? Welke boeken leest hij graag?
- Ook kan gevraagd worden of hij/zij het vindt om in de zomer naar school te gaan terwijl vriendjes / vriendinnetjes vakantie hebben.

Ouders

Beste leerkracht van de Zomerschool,

Wij willen graag onze zoon Bart aanmelden voor de Zomerschool. Het is goed voor hem om in de zomer ook extra naar school te gaan. Bovendien kunnen wij niet op vakantie, want we moeten werken.

Met vriendelijke groet,
Ria & Harry
Ouders van Bart

Voorbeelditems om te bevragen:

- De Zomerschool werkt nog beter als ouders ook thuis actief hun kinderen helpen met lezen en taal. Hoe kijkt u daar tegenaan?
- Zou u het leuk vinden om af en toe te helpen bij de activiteiten op de Zomerschool? Heeft u daar tijd voor?

OBSERVATIELES

Beschrijving

Door ouders in de les uit te nodigen, laat je als Zomerschool zien hoe de leerkracht omgaat met de leerlingen, gesprekjes voert en hoe het kind zich beweegt in de les. Ouders kunnen zo de kunst van de leerkracht afkijken. De observatie kan tijdens het ochtendprogramma of tijdens middagprogramma worden uitgevoerd, als de ouder bijvoorbeeld assisteert bij een activiteit.

Doelen

- Ouder krijgt inzicht in *wat* het kind leert.
- Ouder krijgt inzicht in *hoe* het kind leert en zich beweegt in de groep.
- Ouder krijgt inzicht in relaties in de klas.
- Ouder krijgt handvatten om in gesprek te gaan met kind over het leren op school.

Benodigdheden

- Observatieformulier

Aandachtspunten

- Om ouders uit te nodigen voor een observatieles is het handig om een intekenlijst te maken. Niet alle ouders kunnen tegelijkertijd in de klas aanwezig zijn. Houd een maximum van ongeveer 4 ouders aan.
- Stel een aantal regels op en bespreek deze met de ouders. Denk aan: alleen achter in de klas zitten, geen telefoongebruik tijdens de les, geen foto's maken etc.
- Geef ook suggesties hoe de ouder met het kind in gesprek kan gaan over het leren op school.
- De ouder ziet ook andere kinderen. Dat kan informatief zijn, maar moet niet gebruikt worden om het eigen kind kritiek te geven. Maak eventueel een kaart met vragen die de ouders kunnen gebruiken.

VOORBEELD

Voorbeeld van vragen aan de hand waarvan ouders hun kind kunnen observeren in de klas.

Observatieformulier

1.	Wat is mijn kind aan het doen?	
2.	Wat leert mijn kind?	
3.	Werkt mijn kind alleen of met anderen?	
4.	Wat valt mij op?	
5.	Wat heb ik voor nieuws geleerd over mijn kind?	
6.	Wat wil ik vragen aan mijn kind?	
7.	Heeft mijn kind plezier in de groep? Hoe zie ik dat?	
8.	Hoe praat de leerkracht met de leerlingen?	

VOORBEELD

Voorbeeldvragen voor ouders

Praten met je kind

- Ik zag dat je... deed/ hebt geleerd... Hoe vond je dat?
- Wat vond je leuker, ... of ... ? Waarom vind je dat?
- Je ging Tom helpen toen hij er niet uitkwam. Waarom deed je dat?
- Tijdens de rekenles was je even weg aan het dromen. Waar dacht je toen aan? Hoe kwam dat?

Praten met de leerkracht

- Ik zag dat mijn kind altijd met hetzelfde kind samenwerkt. Wat is daarvoor de reden?
- Ik zag dat mijn kind soms niet oplette. Hoe zou dat komen? Was dat steeds op een bepaald moment?
- Ik zag dat mijn kind heel enthousiast met de (taal)opdracht aan de slag ging. Hoe kan ik hier thuis mee verder gaan?
- Ik zag dat mijn kind veel aandacht vroeg. Is dat altijd zo, of omdat ik er was?
- Ik zag dat mijn kind uit zichzelf een ander kind ging helpen. Stimuleren jullie dat? Wat leert hij hier zelf van? Hebben jullie hier in de lessen wel eens aandacht aan besteed?

OPENINGSBIJEEENKOMST

Beschrijving

Een openingsbijeenkomst is een goede activiteit om op een actieve manier met het programma van de Zomerschool te starten. Bovendien kun je de bijeenkomst zo inrichten dat ouders en kinderen een paar keer samenwerken. Op die manier is de drempel om thuis activiteiten te ondernemen al kleiner.

Een openingsbijeenkomst kan verschillende onderdelen en verschillende vormen bevatten, maar het is in ieder geval leuk als het programma een onderdeel bevat waar ouders elkaar door middel van een leuke werkvorm wat beter leren kennen.

Doelen

- Leerkrachten, ouders en leerlingen starten op een actieve manier met het programma van de Zomerschool.
- Ouders en leerlingen werken al een paar keer samen zodat de drempel om thuis activiteiten uit te voeren, lager is.

Benodigdheden

- Programma voor de bijeenkomst.
- Benodigd materiaal voor het uitvoeren van de blauwe activiteiten.
- Benodigd materiaal voor het uitvoeren van de activiteiten ter voorbereiding op het middagprogramma.

Aandachtspunten

- Via de nieuwsbrieven, de intakegesprekken en de openingsbijeenkomst kan de bijeenkomst worden aangekondigd. Hoe vaker de datum en het tijdstip voorbij komen, hoe beter.
- Als er ouders zijn die geen of weinig Nederlands spreken, kan het een overweging zijn om een tolk in te schakelen.

Openingsbijeenkomst van De Zomerschool

13.00 – 13.30 uur

Ontvangst ouders en kinderen met koffie/thee/limonade.

13.30 – 14.00 uur

Binnenkring – Buitenkring voor ouders en kinderen gescheiden.

De ouders vormen twee kringen: een binnenkring en een buitenkring.

De binnenkring stelt vragen aan de buitenkring. Wissel dit af na een aantal rondes. Voorbeeldvragen zijn:

- Hoe heet je en waar woon je?
- Hoeveel kinderen heb je? Hoe heten ze?
- Wat heb je in het weekend gedaan?
- Wat vind je leuk aan Nederland?

De leerlingen vormen twee kringen: een binnenkring en een buitenkring. De binnenkring stelt vragen aan de buitenkring. Wissel dit af na een aantal rondes.

Voorbeeldvragen kunnen zijn:

- Hoe heet je en waar woon je?
- Heb je broertjes of zusjes?
- Hoe oud ben je?
- Heb je huisdieren? Welke huisdieren heb je?

14.00 – 15.00 uur

Introductie taal- en rekenactiviteiten voor thuis en presentatie van een activiteit die in de komende week plaatsvindt.

Ouders kunnen met hun kinderen in een carrousel langs vier of vijf verschillende onderdelen waar je van alles kunt doen.

Bij een aantal onderdelen leggen leerkrachten een kaart met een blauwe activiteit uit. Ouders en kinderen krijgen de gelegenheid om iedere activiteit uit te proberen.

Bij andere onderdelen kan een bezoek aan wetenschapsmuseum Nemo in Amsterdam worden voorbereid door proefjes te doen. Op <https://www.nemosciencemuseum.nl/nl/onderwijs/primair-onderwijs/lesmateriaal-po/lesmateriaal/prof-dr-testkees/> staan een hele serie proeven die prima op school uit te voeren zijn. Laat ouders en kinderen samenwerken om de proef uit te voeren!

15.00 – 15.30 uur

Afsluiting met een drankje en een hapje.

OUDER EN KIND VAN DE WEEK

Beschrijving

In deze activiteit maken ouders en kinderen voor elkaar een soort trofee in de vorm van een rozet.

De ouder bedenkt een compliment voor zijn/haar kind, over hoe het kind bezig is met de Zomerschool, wat hij/zij waardeert in zijn/haar kind, wat het kind goed heeft gedaan.

Het kind maakt ook een rozet voor de ouder, om hem of haar te waarderen voor de hulp en betrokkenheid deze week. De uitreiking kan tijdens de weeksluiting plaatsvinden.

Doelen

- Ouders en kinderen stimuleren elkaar op een positieve manier.
- Ouders kijken op een positieve manier naar hun kind en verwoorden hun complimenten expliciet.
- Ouders leren op een procesgerichte (groei-mindset) manier complimenten geven.
- Kinderen worden zich bewust van de steun die ze krijgen en verwoorden dit.

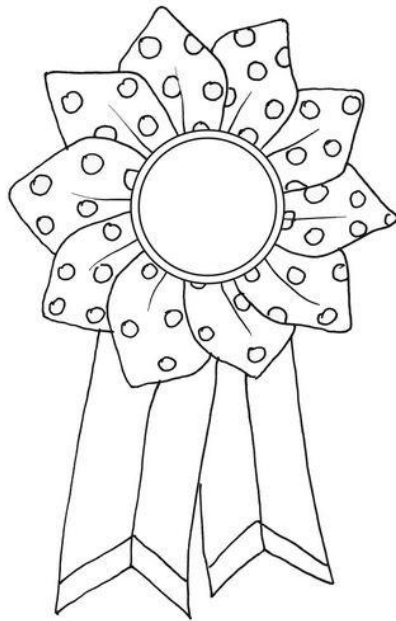
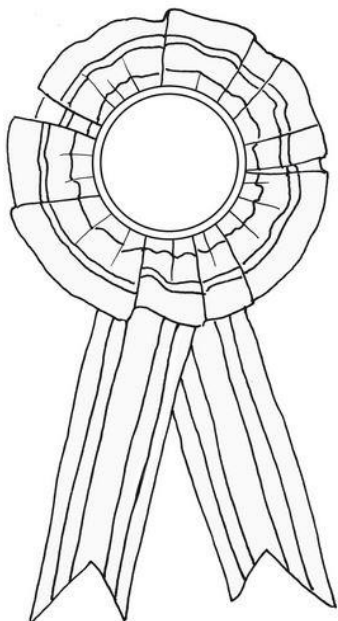
Benodigdheden

- Rozetten op papier geprint,
- Knutselmateriaal (kleurpotloden of stiften, linten).

Aandachtspunten

- Tijdens de instructie kun je ouders suggesties geven voor hoe ze complimenten onder woorden kunnen brengen.
- Let op dat de ouders vooral procesgerichte complimenten geven.

Compliment voor je kind	Compliment voor je ouder of verzorger
Ik ben trots op je, omdat je zo goed je best doet op school en plezier hebt.	Wat fijn dat je vraagt hoe mijn dag was.
Ik zie dat je heel goed samenwerkt met andere kinderen.	Ik vind het leuk om samen met je te oefenen.
Ik zie dat je heel veel nieuwe woorden geleerd hebt.	Ik ben trots op je dat je hebt geholpen op de Zomerschool.
Ik vind het fijn dat je zo enthousiast thuis komt.	Ik vind het fijn dat je tijd hebt voor een spelletje.
Ik ben trots op je, omdat je doorzet als het moeilijk is.	Ik vind het leuk om samen over dingen te doen thuis.
...	...
...	...
...	...

OUDERBIJEENKOMST REKENEN

Beschrijving

In deze ouderbijeenkomst gaan een professional (bijvoorbeeld een leerkracht of organisator van de Zomerschool) en ouders in gesprek met elkaar over het thema rekenen. Tijdens deze ouderbijeenkomst ontvangen ouders informatie over de rekenstof, gaan zij aan de slag met rekenactiviteiten en krijgen zij handvatten om thuis met hun kind en op school met de leerkracht in gesprek te gaan.

Doelen

- Ouders weten welke onderwerpen van rekenen en wiskunde aan bod komen.
- Ouders krijgen inzicht in de rekenactiviteiten die op de Zomerschool plaatsvinden.
- Ouders weten hoe ze thuis aan de ontwikkeling van rekenen van hun kind kunnen bijdragen.
- Ouders hebben handvatten om met leerkrachten in gesprek te gaan.

Benodigdheden

- Programma voor de ouderbijeenkomst
- Lesmaterialen die tijdens de Zomerschool gebruikt worden
- Activiteitenkaarten Zomerschool (de blauwe kaart voor rekenactiviteiten)
- Als de groep uit anderstalige ouders bestaat: eventueel een tolk

Aandachtspunten

- Neem de bijeenkomsten op in de communicatie over de Zomerschool om ouders enthousiast te maken voor de ouderbijeenkomsten: benoem ze in informatiebrieven en nieuwsberichten.
- Nodig eens een ouder uit die (in een ander jaar, of eerder tijdens deze Zomerschool) aan de groene, blauwe of rode activiteiten heeft deelgenomen.

VOORBEELDPROGRAMMA

Hieronder volgen voorbeeldonderdelen voor een ouderbijeenkomst over rekenen. Het programma bevat inhoudelijke opties en suggesties voor werkvormen. Stel je eigen ouderbijeenkomst samen door blokken te selecteren. Meer uitleg over de werkvormen kun je vinden door de link te bekijken.

5 minuten	Opening Doel: kennismaken met elkaar Werkvorm: Hoe heet ik http://www.werkvormen.info/werkvorm/hoe-heet-ik of de blauwe werkvorm 'Wie ben ik'.
5 minuten	Afspraken Doel: wederzijdse behoeften/verwachtingen in kaart brengen Wat verwachten ouders van de ouderbijeenkomst(en)? Geef toelichting op het programma van de ouderbijeenkomst.
10 minuten	Introductie thema Rekenen Doel: waarom werken we aan rekenen? Waarom is dit belangrijk? Laat ouders nadenken over het belang van rekenen. Maak gebruik van de werkvorm denken-delen-uitwisselen om in gesprek te gaan over het belang van rekenen en wiskunde (https://wij-leren.nl/cooperatieve-werkvormen-artikel.php).
15 minuten	Rekenen op school Doel: wat leren kinderen bij rekenen? Geef inzicht in de onderwerpen die aan bod komen in de bovenbouw, bijvoorbeeld decimale getallen, breuken, percentages en oppervlakteberekeningen. Maak het concreet: laat ouders bijvoorbeeld een lesmethode bekijken.
15 minuten	Rekenen op de Zomerschool Doel: ouders weten hun kind leert bij rekenen tijdens de Zomerschool. Bespreek met ouders de verschillende rekenonderdelen en – opdrachten die aan bod komen bij de thema's van de

	Zomerschool. Hoe komt kennis van getallen, decimale getallen en breuken terug in de leerstof van een bepaalde week? Je kunt hierbij gebruik maken van de carrousel werkvorm, waarbij ouders in kleine groepjes aan de slag gaan met concrete materialen (https://www.icm.nl/extra/werkvorm-voor-docenten-en-trainers-kenniscarrousel/).
15 minuten	Rekenen thuis Doel: hoe stimuleer je thuis rekenen op een leuke manier? Aan de slag met concrete rekenactiviteiten voor thuis: selecteer de rekenactiviteiten van de blauwe kaart waar ouders thuis mee aan de slag kunnen gaan. Doe een activiteit eerst voor (modelling) of laat het filmpje zien, en laat ouders deze vervolgens in groepjes zelf uitvoeren.
15 minuten	Met leerkrachten in gesprek over rekenen Doel: hoe ga je als ouder met een leerkracht in gesprek over rekenen? Maak gebruik van de gespreksstarters uit de module (gele kaart). Zet de werkvorm binnen-buitencirkel in om ouders te laten oefenen met een gesprek met de leerkracht.
10 minuten	Afronding Doel: evaluatie van de bijeenkomst. Hoe gaan ouders nu thuis verder? Praktische mededelingen (bijv. tijd en locatie volgende bijeenkomst, activiteiten om aan deel te nemen tijdens de Zomerschool -> groene/rode activiteiten kaarten)

OUDERBIJEENKOMST TAAL

Beschrijving

In deze ouderbijeenkomst gaan een professional (bijvoorbeeld een leerkracht of organisator van de Zomerschool) en ouders met elkaar in gesprek over het thema taal. Ouders ontvangen informatie over taalontwikkeling, gaan aan de slag met taalstimulerende activiteiten en krijgen handvatten om thuis met hun kind en op school met de leerkracht in gesprek te gaan.

Doelen

- Ouders weten welke taalonderwerpen in de bovenbouw aan bod komen.
- Ouders krijgen inzicht in de taalactiviteiten die op de Zomerschool plaatsvinden.
- Ouders weten hoe ze thuis aan de taalontwikkeling van hun kind kunnen bijdragen.
- Ouders hebben handvatten om met leerkrachten in gesprek te gaan.

Benodigdheden

- Programma voor de ouderbijeenkomst
- Lesmaterialen die tijdens de Zomerschool gebruikt worden
- Activiteitenkaarten Zomerschool (Blauw voor taal)
- Als de groep uit anderstalige ouders bestaat eventueel een tolk

Aandachtspunten

- Neem de bijeenkomsten op in de communicatie over de Zomerschool om ouders enthousiast te maken voor de ouderbijeenkomsten: benoem ze in informatiebrieven en nieuwsberichten.
- Nodig eens een partner uit, zoals de Bibliotheek, om te komen vertellen over wat de bibliotheek doet op school en voor kinderen om lezen te stimuleren.
- Nodig een ouder uit die (in een ander jaar, of eerder tijdens deze Zomerschool) aan de groene of rode activiteiten heeft deelgenomen.
- Laat ouders tijdens de bijeenkomst oefenen met activiteiten en het voeren van gesprekjes. De stap om het thuis te doen, is dan minder groot.

VOORBEELDPROGRAMMA

Hieronder volgen voorbeeldonderdelen voor een ouderbijeenkomst over taal. Het programma bevat inhoudelijke opties en suggesties voor werkvormen. Stel je eigen ouderbijeenkomst samen door blokken te selecteren. Meer uitleg over de werkvormen kun je vinden door de link te bekijken.

5 minuten	Opening Doel: kennismaken met ouders en de leerkracht Werkvorm: Waar ben jij geboren? http://www.werkvormen.info/werkvorm/waar-ben-jij-geboren
5 minuten	Afspraken Doel: wederzijdse behoeften/verwachtingen in kaart brengen Wat verwachten ouders van de ouderbijeenkomst(en)? Geef toelichting op het programma van de ouderbijeenkomst.
10 minuten	Introductie thema Taal Doel: ouders kennen het belang van taalontwikkeling. Waarom werken we aan taal? Waarom is dit belangrijk? Laat ouders nadenken over het belang van taalontwikkeling. Maak gebruik van de werkvorm denken-delen-uitwisselen om in gesprek te gaan over het belang van taalontwikkeling https://wij-leren.nl/cooperatieve-werkvormen-artikel.php .
15 minuten	Taalontwikkeling in de bovenbouw Doel: ouders weten wat hun kind leert bij taal. Geef inzicht in de onderwerpen die aan bod, bijvoorbeeld schrijfvaardigheid, spelling, woordenschat, interpunctie, spreekvaardigheid. Maak het concreet: laat ouders bijvoorbeeld een lesmethode bekijken.

15 minuten	Taalontwikkeling op de Zomerschool Doel: ouders weten wat hun kind op het gebied van taal tijdens de Zomerschool? Bespreek met ouders de verschillende taalonderdelen en – opdrachten. Je kunt hierbij gebruik maken van de carrousel werkvorm, waarbij ouders in kleine groepjes aan de slag gaan met concrete materialen (https://www.icm.nl/extra/werkvorm-voor-docenten-en-trainers-kenniscarrousel/) .
15 minuten	Taalontwikkeling thuis Doel: ouders weten hoe zij thuis de taalontwikkeling van hun kind kunnen stimuleren. Aan de slag met concrete taalactiviteiten voor thuis: selecteer een aantal blauwe activiteiten waar ouders thuis mee aan de slag kunnen gaan. Doe een activiteit eerst voor (<i>modeling</i>) of laat het filmpje zien. Laat ouders vervolgens in groepjes zelf oefenen.
15 minuten	Met leerkrachten in gesprek over taalontwikkeling Doel: ouders weten hoe zij met de leerkracht een gesprek kunnen voeren over de taalontwikkeling van hun kind. Hoe ga je als ouder met een leerkracht in gesprek over taalontwikkeling? Maak gebruik van de gespreksstarters uit de module (gele kaart). Zet de werkvorm binnen-buitencirkel in om ouders te laten oefenen met een gesprek met de leerkracht.
10 minuten	Afronding Doel: evaluatie van de bijeenkomst. Hoe gaat ouders nu thuis verder? Praktische mededelingen (bijv. tijd en locatie volgende bijeenkomst, activiteiten om aan deel te nemen tijdens de Zomerschool -> groene/rode activiteiten kaarten)

OUDERBIJEENKOMST VOORGEZET ONDERWIJS

Beschrijving

In deze ouderbijeenkomst gaan een professional (bijvoorbeeld een leerkracht of organisator van de Zomerschool) en ouders in gesprek met elkaar over de overgang naar het voorgezet onderwijs. De bijeenkomst is bedoeld om ouders kennis te laten maken met onderwerpen die van belang zijn op de middelbare school, zodat ze weten wat hun kind te wachten staat op de nieuwe school en zij hun kind hierbij goed kunnen begeleiden.

Doelen

- Ouders krijgen inzicht in de wijze waarop het voorgezet onderwijs in Nederland werkt.
- Ouders krijgen handvatten om hun kinderen te begeleiden op de middelbare school.

Benodigdheden

- Programma voor de ouderbijeenkomst
- Tijdens de ouderbijeenkomst (afhankelijk van het programma), bijvoorbeeld: scherm/beamer, post-its, pen en papier.
- Als de groep uit anderstalige ouders bestaat: eventueel een tolk

Aandachtspunten

Hoe werf je ouders voor de ouderbijeenkomsten?

- Werv ouders door hen persoonlijk uit te nodigen voor de bijeenkomsten. Benoem de ouderbijeenkomsten in de communicatie over de Zomerschool, bijv. in nieuwsbrieven of sociale media.
- Zet doelgroepouders in: ouders die dichtbij de beoogde ouderdoelgroep staan, kunnen een sleutelrol spelen in de werving van ouders.
- Nodig eens een ouder (en/of oud-leerling) uit wiens kinderen al op de middelbare school zitten en laat haar/hem vertellen over haar/zijn ervaringen.

VOORBEELDPROGRAMMA

Hieronder volgen voorbeeldonderdelen voor een ouderbijeenkomst over het voortgezet onderwijs. Het programma bevat inhoudelijke opties en suggesties voor werkvormen. Stel je eigen ouderbijeenkomst samen door blokken te selecteren.

5 minuten	Opening Doel: kennismaken met elkaar Werkvorm: Hoe heet ik http://www.werkvormen.info/werkvorm/hoe-heet-ik of de blauwe werkvorm 'Wie ben ik'.
5 minuten	Afspraken Doel: wederzijdse behoeften/verwachtingen in kaart brengen Wat verwachten ouders van de ouderbijeenkomst(en)? Geef toelichting op het programma van de ouderbijeenkomst.
10 minuten	Introductie thema voortgezet onderwijs Doel: voorkennis ophalen over wat de ouders al weten over de middelbare school. Laat ouders op post-its opschrijven wat ze al weten van de middelbare school, of vraag naar ervaringen van ouders met hun eigen middelbareschooltijd.
15 minuten	Inzicht in het Nederlandse onderwijssysteem Doel: ouders kennen de organisatie van het Nederlandse middelbare onderwijs. Geef inzicht in de structuur van het Nederlandse onderwijssysteem (de vier richtingen van het VMBO, HAVO en VWO). Denk ook aan een uitleg van de verschillende functies op een middelbare school: rector, decaan, leerjaarcoördinator, conrector etc. Tot slot is het goed te benoemen dat de leerlingen in het voortgezet onderwijs zelfstandiger zullen moeten zijn. Ze moeten zelf hun huiswerk bijhouden in hun agenda en het plannen. Dit kan voor sommige leerlingen een lastige, grote verandering zijn.

15 minuten	Contact met de school Doel: ouders weten hoe zij in contact kunnen komen met de middelbare school van hun kind. Dit onderwerp kun je goed bespreken aan de hand van een 10-minuten gesprek. Laat ouders in groepjes samenwerken waarbij ze eerst zelf opschrijven wat ze zouden willen weten als ze een 10-minuten gesprek met een leerkracht voeren en laat hen elkaars punten uitwisselen.
20 minuten	Het puberbrein Doel: ouders weten welke mentale en fysieke veranderingen hun kind doormaakt tijdens de puberteit. Dit onderwerp geeft inzicht in de veranderingen die kinderen doormaken als ze in de puberteit komen. Je kunt dit filmpje laten zien waarin Eveline Crone geïnterviewd wordt over de ontwikkelingen van hersenen tijdens de puberteit: https://www.youtube.com/watch?v=c9G0amrVZCo Bespreek dit filmpje met de ouders. Wat wordt er genoemd? Herkennen zij dit (soms) al bij hun eigen kinderen? Wat zouden ze bijvoorbeeld doen om met hun kind in gesprek te gaan over (te) laat gaan slapen?
10 minuten	Afronding Doel: evaluatie van de bijeenkomst. Hoe gaan ouders nu thuis verder, wat kunnen zij met deze informatie? Bijvoorbeeld: middelbare scholen in de omgeving opzoeken op internet, praten met kinderen wat zij een leuke school zouden vinden. Praktische mededelingen (bijv. tijd en locatie volgende bijeenkomst, activiteiten om aan deel te nemen tijdens de Zomerschool -> groene/rode activiteiten kaarten)

De blokken zijn geïnspireerd en deels afkomstig van de oudercursus *Mijn kind op de middelbare school*. Ontwikkeld door de Universiteit van Amsterdam en ITTA UvA.

Via <https://www.itta.uva.nl/projecten/ouders-en-school-samen-betrokken-60> vind je de handleiding voor van deze cursus taal en ouderbetrokkenheid.

OUDERBUDDY'S

Beschrijving

Alle ouders hebben te maken met dezelfde zaken als het gaat om de opvoeding en ontwikkeling van hun kind, ongeacht hun opleidingsniveau, (culturele) achtergrond of taalvaardigheid. Door ouders aan elkaar te koppelen kunnen ze ervaringen uitwisselen, elkaar inspireren en van elkaar leren.

Ouders die nog weinig Nederlands spreken, kunnen worden gekoppeld aan ouders die beide talen beheersen of aan een ouder die ervaring heeft met het begeleiden van ouders die nog niet goed Nederlands spreken. Op die manier wordt de taalbarrière op school kleiner en zullen laagtaalvaardige ouders gemakkelijker mee kunnen doen met de activiteiten tijdens de Zomerschool.

Doelen

- Ouders kunnen ervaringen uitwisselen en van elkaar leren.
- De drempel naar school toe wordt kleiner voor ouders.
- Laagtaalvaardige ouders leren meer Nederlands en kunnen zo gemakkelijker in contact komen met school en andere ouders.

Benodigdheden

- Geen

Aandachtspunten

Als buddy-paren met name gevormd worden om een taalbarrière te doorbreken, dan is het goed om af te spreken wie dit regelt. Het gaat hier immers niet om klassenouders die bedoeld zijn om hand- en spandiensten te verrichten op school, maar om een bewuste match tussen twee ouders.

VOORBEELD

Hieronder staat een aantal situaties beschreven waarin het nuttig kan zijn om ouderbuddy's te vormen.

1. Een ouder merkt dat haar/zijn kind erg stil is in de klas en zich slecht op haar/zijn gemak lijkt te voelen. De leerkracht koppelt de ouder aan een andere ouder die dat ook heeft meegemaakt met haar/zijn kind. De ouders wisselen ervaringen uit en geven elkaar tips om hun kind te stimuleren om zich wat meer op haar/zijn gemak te voelen en bijvoorbeeld eens vriendjes en/of vriendinnetjes mee naar huis te nemen.
2. De ouders van Aïsha hebben als eerste taal Berber Marokkaans en spreken nog weinig Nederlands, maar willen wel graag een paar van de blauwe activiteiten thuis kunnen uitvoeren. Ze worden gekoppeld aan de ouders van Hamid die deze zomer voor de tweede keer aan de Zomerschool meedoet. De ouders van Hamid spreken zowel Berber als Nederlands, en spreken een paar keer af met de ouders van Aïsha; een keer op de koffievochtend en een keer bij de ouders van Hamid thuis.

OUDERS ALS DESKUNDIGEN

Beschrijving

Ouders kunnen ook een inhoudelijke rol spelen tijdens de Zomerschool. Bij *Ouders als deskundigen* bereidt een ouder (of een groepje ouders) een les voor de leerlingen voor. Dit kan een deel van het ochtend- of van het middagprogramma zijn. Ouders kunnen bijvoorbeeld iets vertellen over hun beroep (bioloog, verpleegkundige, schoonmaker, sterrenkundige) of hun hobby (koken, muziekspelen, marathon lopen, bergbeklimmen). Geef de ouders ter ondersteuning een checklist om de les af te stemmen met het reguliere Zomerschoolprogramma en bij de voorbereiding.

Doelen

- De ouder speelt een rol bij het leren van het kind en voelt zich hier betrokken bij.
- De ouder krijgt (meer) begrip voor de rol van de leerkracht.

Benodigdheden

- Checklist voor de ouder
- Eventueel: kaartjes met open én gesloten vragen die de ouders aan de kinderen kunnen stellen

Aandachtspunten

- Bied de ouder ondersteuning en spreek van tevoren door wat er gepland is en hoe de les in het programma van de Zomerschool past.
- Bespreek met de ouders de checklist.

VOORBEELD

In het ochtendprogramma hebben de leerlingen geleerd over verschillende materialen en manieren om deze aan elkaar te bevestigen. Ook zijn ze bezig geweest met het lezen van een (simpele) bouwtekening.

Tijdens het middagprogramma komt een vader van een van de leerlingen langs. Hij werkt in de bouw en gaat samen met de leerlingen een schuur ontwerpen voor bij de school. Ze denken samen na over hoe groot de schuur moet worden. Ze gaan opmeten hoeveel ruimte hiervoor is. Ze maken een tekening waarop ze de precieze afmetingen van de schuur weergeven. Daarna moet er worden nagedacht over materialen. Ze bespreken de voor- en nadelen van verschillende materialen en gaan vervolgens op internet op zoek naar winkels waar deze materialen te koop zijn. Ze willen houten planken gebruiken. Hoeveel planken hebben ze nodig? En wat hoe maken ze de planken aan elkaar vast? Aan het einde van de middag hebben ze antwoorden op al deze vragen.

Varianten kunnen zijn: een ouder die als kok werkt of als hobby koken heeft (om samen een maaltijd te koken), een ouder die verstand heeft van tuinieren (om een plan te maken voor schooltuintjes of een groener schoolplein), een ouder die in de bejaardenzorg werkt (om een spelletjesmiddag voor ouderen te verzorgen).

CHECKLIST VOOR DE OUDER

Uitgangspunten

- Het onderwerp van de activiteit sluit aan bij het programma van de Zomerschool.
- De kinderen zijn actief in het nadenken en praten bij het voorbereiden en uitvoeren.
- De kinderen zijn vooral zelf aan het werk.

Hoe ga ik de activiteit uitleggen?

- Misschien wilt u eerst een korte inleiding geven over uw beroep/hobby.
- Vertel wat de kinderen gaan doen in de activiteit. Wat is het eindproduct?

- Bedenk vooraf welke dingen de kinderen moeten leren. Bedenk welke woorden en uitdrukkingen die u zult gebruiken tijdens de activiteit (bijvoorbeeld: 'We gaan eerst de oppervlakte berekenen, de oppervlakte is 20 vierkante meter, dus vijf bij vier meter....')
- Stel vragen aan de kinderen om ze uit te nodigen om mee te denken over de aanpak. Bijvoorbeeld: *Waar kunnen we het best mee beginnen, denk je? Waarom vind je dat? Wat vinden de anderen daarvan? Zou het nog op een andere manier kunnen? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we aan het eind van de middag (het eindproduct) hebben?*
- Laat de kinderen zelf ook vragen stellen. Geef niet te snel zelf het antwoord, als u denkt dat de kinderen het antwoord zelf ook kunnen bedenken. Stel dan vragen zoals hierboven.
- Bespreek met de leerkracht of u ook afspraken over samenwerking bespreekt. Bijvoorbeeld: *Spreek in je groepje af wie een extra taak heeft of spreek af dat iedereen netjes met het materiaal omgaat, dat we goed samenwerken en op de tijd letten*

Hoe ga ik de leerlingen begeleiden?

- Hoe bereik ik dat alle kinderen aan de slag gaan? Probeer de taken te verdelen, waarbij elk groepje een onderdeel uitwerkt.
- Stel tijdens het werken aan de activiteit vragen aan de kinderen. Hierdoor gaan ze nadenken en met elkaar in discussie. De leerkracht kan u vooraf helpen bij het bedenken van goede vragen. Een paar voorbeelden: *Wat zou er gebeuren als we ... doen? Zou het dan lukken, denk je? Kun je nog een andere manier bedenken om? Wie heeft een idee? Hoe zou jij dat aanpakken? Kijk nog eens goed naar jullie berekening. Gaat dat passen/is dat genoeg, denk je?*

TEAM OUDER-KIND

Beschrijving

Een ouder-kindwedstrijd is een interactieve manier om kinderen en ouders samen te laten werken aan taal- en rekenactiviteiten. Ouders en kinderen werken samen in een team en strijden tegen andere ouder-kindteams. Deze activiteit kan thuis geoefend worden en vervolgens op school in de vorm van een wedstrijd worden uitgevoerd, bijvoorbeeld als onderdeel van de weekafsluiting. Onderdelen van de wedstrijd zijn bijvoorbeeld: wie maakt de langste woordslang in een minuut, wie lost de meeste sommen op, wie kan de meeste woorden maken, wie kan de meeste rijmwoorden bedenken.

Doelen

- Ouders en kinderen oefenen thuis op een ontspannen interactieve manier met talige activiteiten en rekenactiviteiten.

Benodigheden

- Inschrijvingsmogelijkheid voor ouder-kindteams
- Uitgewerkte wedstrijdelementen

Aandachtspunten

- Zorg er aan het begin van de week voor dat ouders en kinderen zich kunnen inschrijven en dat de onderdelen van de wedstrijd dan ook bekend zijn. Op die manier kunnen ouders en kinderen gericht oefenen thuis.
- Bij de onderdelen van de wedstrijd in het programma hieronder is het de bedoeling dat ouder en kind om en om een antwoord geven. Op die manier worden ouder en kind 'gedwongen' om thuis met elkaar te oefenen.

VOORBEELD

In het onderstaande schema staat een voorbeeld van een wedstrijdschema dat onderdeel kan zijn van bijvoorbeeld de weekafsluiting. Er kunnen wisselende aantallen teams meedoen, afhankelijk van de aanmeldingen. Let er wel op dat je voldoende thema's hebt voor de woordslang, anders wordt die wel erg gemakkelijk. Het team dat de meeste punten scoort, wint de Grote Zomerschool Trofee!

Wedstrijdschema Team Ouder-Kind

Onderdeel	Wat is de bedoeling?	Thema's en inhoud	Opmerkingen
Woordslang	Wie maakt de langste woordslang in 1 minuut?	Mogelijke thema's: - Dieren: startwoord <i>slang</i> - Groente en fruit: startwoord <i>appel</i> - Steden: startwoord <i>Rotterdam</i> - spullen in huis: startwoord <i>bank</i>	De woordslang kan met of zonder laatste-eerste letter gespeeld worden (zie ook de blauwe kaart 'woordslang').
Sommen oplossen	Wie lost de meeste sommen op in 1 minuut?	Van gemakkelijk naar moeilijk: 2×5 $10 - 7$ $4 + 12$ $8 / 4$ $2 \times 6 + 2$ $15 - 2 \times 4$ $8/2 + 6$ 50% van 100 25% van 80 20% van 60	Bij de sommen is het leuk (en praktisch) als ze één voor één in beeld verschijnen, bijvoorbeeld m.b.v. een PowerPoint. De quizmaster kan dan snel de volgende som laten zien na een antwoord.

Woorden- zoeker	Wie maakt de meeste woorden van één woord in 1 minuut?	Mogelijke woorden (ongeveer 10-11 letters per woord) - Zomerschool - schoenmaker - meisjesboek - toverboeken	
Rijmelarij	Wie bedenkt de meeste rijmwoorden in 1 minuut?	Mogelijke rijmwoorden: Bel, bal, bril, schaal, scheel	

WEEKAFSLUITING

Beschrijving

Ouders en kinderen bereiden samen een weekafsluiting voor over iets wat met het programma van de Zomerschool te maken heeft. Bijvoorbeeld een presentatie, een tentoonstelling, een filmpje, of iets heel anders. Het kan iets zijn wat de ouders en leerlingen op school voorbereiden of wat ze buiten school voorbereiden. Allebei is goed, zolang ze er maar samen aan werken en er voldoende interactiemogelijkheid tussen ouder en kind wordt gecreëerd.

Doelen

- De ouder krijgt inzicht in wat het kind leert.
- De ouder speelt een rol in het leren van het kind en voelt zich hier betrokken bij.
- De ouder en het kind leren samen buiten en binnen de school.

Benodigdheden

- Eventuele materialen voor de kinderen

Aandachtspunten

- Zorg dat er een budget is als er iets gekocht moet worden.
- Communiceer het te besteden budget naar de ouders.

VOORBEELD

KOKEN

Tijdens de Zomerschool wordt er aandacht besteed aan koken. De leerlingen zijn in de ochtend bezig geweest met het lezen van het recept en het berekenen hoeveel van de ingrediënten ze nodig hebben. 's Middags zijn ze aan de slag gegaan met het koken. Het was een groot succes en ouders mochten langskomen om het eten te proeven.

Een paar leerlingen besluiten aan het einde van de week om zelf iets te koken of te bakken om alle ouders bij de weekafsluiting te laten proeven. Ze gaan aan de slag, samen met hun ouders.

Ze kiezen een recept, ze berekenen hoe veel ingrediënten ze nodig hebben en ze gaan samen met hun ouders de keuken in. Op vrijdag is er nu bij de presentaties en tentoonstellingen van andere ouders en kinderen ook iets lekkers te eten.

PRESENTATIE

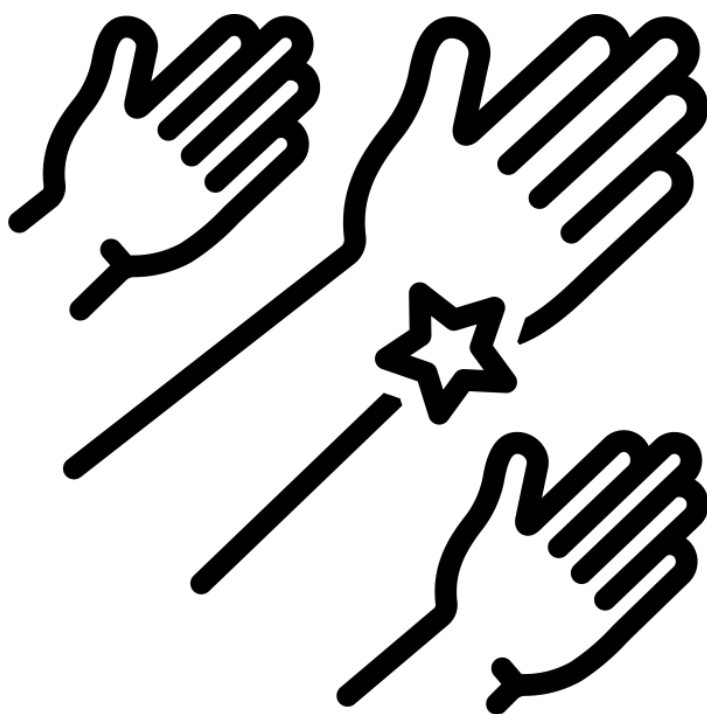
Je kunt ook denken aan het helpen bij het maken van een korte presentatie over een onderwerp waar die week bij de Zomerschool aandacht aan is besteed. Je kunt de ouders bijvoorbeeld een paar richtvragen geven, waar het kind zijn presentatie bij maakt.

De presentatie zelf kan allerlei vormen aannemen: een filmpje, een collage of *mood board* met of zonder mondelinge presentatie.

Voorbeeldvragen zijn:

- Wat heb je deze week voor nieuws geleerd/voor het eerst gedaan?
- Wat vond je het mooist/leukst? Waarom?
- Wat moet iedereen weten (over dit onderwerp?)
- Wat was moeilijk of spannend? Wat deed je toen?
- Waar ben je trots op?

Participatie op school

DEELNEMEN AAN/BEGELEIDEN BIJ MIDDAGPROGRAMMA

Beschrijving

Het actieve middagprogramma is een goed moment om ouders te betrekken bij het leerproces van de kinderen. Je kunt ervoor kiezen om specifieke ouders uit te nodigen omdat ze kennis van of ervaring met het onderwerp van het programma hebben.

Je kunt er ook voor kiezen om een aantal ouders uit te nodigen om samen met de leerlingen deel te nemen aan de activiteit. Hierbij kunnen de leerlingen eventueel een sturende rol hebben, omdat zij bij het ochtendprogramma al van alles over het onderwerp geleerd hebben.

Doelen

- De ouder krijgt inzicht in wat het kind leert.
- De ouder speelt een rol in het leren van het kind en voelt zich hier betrokken bij.
- De ouder en het kind leren samen buiten en binnen de school.

Benodigheden

Eventuele materialen voor de kinderen. Voor de ouders is niets nodig.

Aandachtspunten

Maak gebruik van een intekenlijst om ouders te laten intekenen bij verschillende activiteiten.

VOORBEELD

MUSEUMBEZOEK

De kinderen hebben in het ochtendprogramma les gehad over kunst. In de middag gaan ze naar een museum. Veel musea hebben speciale kinderspeurtochten met prikkelende vragen voor kinderen. Als het museum dit niet heeft, kan de leerkracht zelf ook een werkblad maken met vragen. In de ochtend kunnen deze vragen al voorbereid zijn. Op <https://www.vraagzin.nl/2016/01/25-vragen-kinderen-museum.html> staan allerlei suggesties voor vragen in 5 categorieën met een dobbelsteen (wat vind je, stel je voor, doe je mee, speur je mee, zie je dat?). Deze vragen kunnen de kinderen zelf beantwoorden, maar ze kunnen ze ook aan de ouders, suppoosten en andere bezoekers stellen.

De ouders die meegaan naar het museum zullen waarschijnlijk verbaasd zijn over hoe de kinderen op deze manier naar kunst kijken en op welke manier ze over kunst praten. Wel letten ze er natuurlijk op dat de kinderen geen schilderijen aanraken en hun vragen netjes en beleefd stellen.

Voorbeelden van vragen:

- Stel je voor dat je een persoon bent op een van de schilderijen. Wat zou je dan zeggen (of denken)? Wat zouden andere bezoekers zeggen of denken?
- Doe je mee? Kun je iedereen bij het schilderij zetten dat het beste past bij hun kledingstijl?
- Speur je mee? Hoeveel kleuren zijn gebruikt op dit schilderij?
- Zie je dat? Waaraan kun je zien of iemand een kunstwerk mooi vindt?
- Zie je dat? Kun je aan het schilderij zelf zien in welke tijd het geschilderd is?

VOORBEELD

WANDELING IN HET PARK (OF IN DE NATUUR)

De kinderen hebben in de ochtend allerlei dingen geleerd over bomen. In de middag gaan ze het park in. Ze hebben een speurtocht en proberen zoveel mogelijk verschillende bomen (of bodeminsecten, waterplanten) te 'verzamelen' met behulp van een zoekkaart of werkblad.

De kinderen doen ook allerlei verwerkingsactiviteiten, zoals met elkaar in discussie gaan over de mooiste boom, een foto maken met hun favoriete boom, of uitzoeken wat het verschil is tussen de ene en andere soort boom.

De ouders kunnen assisteren bij de weg vinden (bij een speurtocht), het maken van de foto's en filmpjes, en het letten op de veiligheid etc. Je kunt de ouders ook betrekken door de kinderen vragen te laten stellen aan de ouders over bepaalde boomsoorten of diertjes: bijvoorbeeld of die ook in andere landen voorkomen.

Kijk voor zoekkaarten andere werkbladen op

- <https://natuurouders.wordpress.com/zoekkaarten/>
- <https://webwinkel.ark.eu/producten/zoekkaarten>
- <https://natuurouders.wordpress.com/category/2013-10-bodemdiertjes/>

HELPEN BIJ DE ORGANISATIE

Beschrijving

Ouders die helpen bij activiteiten op de Zomerschool zijn direct betrokken bij de activiteiten die hun kinderen ondernemen. Bovendien leren ze op deze manier andere ouders kennen en breiden ze hun netwerk uit. Ouders kunnen op verschillende manieren helpen, bijvoorbeeld bij het voorbereiden van de lunch, pleinwacht lopen, laptops klaarzetten, vervoer regelen naar de middagactiviteit, kleding en decor maken voor een uitvoering tijdens de afsluitende bijeenkomst, en ga zo maar door.

Doelen

- Ouders zijn direct betrokken bij de activiteiten die hun kinderen ondernemen.
- Ouders leren andere ouders kennen en breiden zo hun netwerk uit.
- Ouders zijn een extra paar handen voor de organisatie van de Zomerschoolactiviteiten.

Benodigheden

- Een rooster waarop ouders ingedeeld worden voor de verschillende activiteiten.

Aandachtspunten

- Werf actief door bijvoorbeeld de nieuwsbrieven, het intakegesprek of de koffieochtend (zie ook de rode kaart *koffieochtend*).
- Benader ouders persoonlijk en ken ouders bij naam.
- Plaats een verslag met foto's van de activiteiten in de nieuwsbrief, of in de facebookgroep. Op die manier stimuleer je indirect ouders om te helpen (*nudging*) met de activiteiten.

VOORBEELD

- Nieuwsbericht in de Facebookgroep met een foto van een uitje naar Artis.

Het thema van deze week is **Leven in de Natuur**. Daarom zijn we naar de dierentuin geweest!

Vanochtend hebben de ouders van Hamid, Bart, Lisanne en Aïsha alle kinderen naar Artis gebracht. Samen met de kinderen hebben ze een speurtocht gedaan in de dierentuin. De zeehonden konden heel mooie koprollen maken in het water. De leeuwen waren een beetje eng. De giraffes waren heel groot!

KOFFIEOCHTEND

Beschrijving

Op een koffieochtend leren ouders op een laagdrempelige manier andere ouders kennen en kunnen ze snel en gemakkelijk informatie vragen aan de contactpersoon van de Zomerschool (die dan wel aanwezig moet zijn). Op deze manier wordt er een ontmoetingsplek gecreëerd en kunnen ouders bijvoorbeeld ervaringen uitwisselen en elkaar tips geven.

Tijdens een koffieochtend kun je bepaalde (opvoed)thema's bespreken of ouders ervaringen laten uitwisselen over het programma dat er tot dusver is geweest.

Doelen

- Ouders leren andere ouders op een laagdrempelige manier kennen.
- Ouders kunnen op een laagdrempelige manier in contact komen met een contactpersoon van de Zomerschool en zo informatie inwinnen.

Benodigheden

- Geen

Aandachtspunten

- Werf actief door bijvoorbeeld de nieuwsbrieven, het intakegesprek of de koffieochtend (zie ook de rode kaart *koffieochtend*).
- Ken de ouders bij naam en benader ze persoonlijk om hen uit te nodigen.
- Plaats een verslag met foto's van de activiteiten in de nieuwsbrief, of in de facebookgroep. Op die manier stimuleer je indirect ouders om te helpen (*nudging*) met de activiteiten.

VOORBEELD

Vanochtend was de wekelijkse koffieochtend. Er waren 20 ouders en het was heel gezellig. De ouders van Hamid hadden heerlijke taart meegenomen. Dat was dus extra lekker! We hebben ook de woordslang en *Wie ben ik?* gespeeld. De volgende koffieochtend is op 20 februari.

